

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Akčný plán Záruky pre mladých na území Žilinského samosprávneho kraja

Zoznam použitých skratiek:	3
Úvod	4
1. Strategický rámec práce s mladými NEETs	5
1.1. Legislatívne východiská	5
1.1.2. Európska úroveň	5
1.1.3. Národná úroveň	6
1.1.4. Regionálna úroveň	7
1.2. Identifikované výzvy a navrhované opatrenia v strategických dokumentoch	9
2. Východisková situácia	13
2.1. Východisková situácia v SR	13
2.2. Východisková situácia v ŽSK	14
2.3. Implementované opatrenia	15
2.3.1. Opatrenia aktívnych opatrení na trhu práce implementované Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR	15
2.3.2. Opatrenia realizované Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky	17
3. Akčný plán Žilinského samosprávneho kraja	19
3.1. Opis tvorby Akčného plánu	19
3.2. Princípy Akčného Plánu	20
3.3. Jednotlivé časti Akčného plánu	21
3.4. Odporúčania pre budúci rozvoj podpory mladých ľudí v situácii NEET	34
3.5. Hodnotenie a monitoring	35
Použité zdroje:	37
Prílohy	40

Zoznam použitých skratiek:

NEET - Not in Education, Employment, or Training - mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, neštudujú a neabsolvujú žiadnu odbornú prípravu

ŽSK - Žilinský samosprávny kraj

EÚ (EÚ 27) - Európska únia

MPSVR SR - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MŠVVaM SR - Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky

ÚPSVR - Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny

DN - Dlhodobó nezamestnaní

UoZ - Uchádzači o zamestnanie

MUoZ - Mladí uchádzači o zamestnanie

APDN - Akčný plán na posilnenie integrácie dlhodobo nezamestnaných na trh práce v SR

MV OP ĽZ - Monitorovací výbor pre Operačný program Ľudské zdroje

NPP ZM - Národný plán posilnenia Záruky pre mladých

EHP - Európsky hospodársky priestor

MVO - Mimovládne organizácie

DofE - Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu

SODB - Sčítania obyvateľov, domov a bytov

ZŠ - Základné školy

SŠ - Stredné školy

VŠ - Vysoké školy

MRK - Marginalizované rómske komunity

APZ - Agentúry podporovaného zamestnania

SP - Sociálne podniky

CHD - Chránené dielne

ŠVZ - Špeciálne výchovné zariadenia

CDR - Centrum pre rodiny a deti

DnPC - Domovy na pol ceste

CPaP - Centrum poradenstva a prevencie

ŠCPaP - Špecializované centrum poradenstva a prevencie

ESF+ - Európsky sociálny fond plus

NP - Národné projekty

SZČO - Samostatne zárobkovo činná osoba

SZČ - Samostatná zárobková činnosť

FP - Finančný príspevok

RRP - Regionálna rada partnerstva Záruky pre mladých ŽSK

AP - Akčný plán

JKM - Jednotné kontaktné miesta/centrá

Úvod

Situácia mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, neštudujú a neabsolvujú žiadnu odbornú prípravu (NEET), predstavuje významný sociálny a ekonomický problém nielen v európskom, ale aj v národnom a regionálnom rozsahu. Dlhodobá nezamestnanosť mladých ľudí má negatívny vplyv na ich osobnostný rast, sebahodnotenie, sociálnu integráciu a môže viesť k ďalším sociálnym problémom, najmä spojeným s nedostatočným príjmom. Zároveň ich situácia predstavuje záťaž pre sociálny systém a ekonomiku.

Preto je nevyhnutné prijať cielené opatrenia, ktoré mladým ľuďom v situácii NEET pomôžu prekonať prekážky pri vstupe na trh práce, získať potrebné zručnosti a zvýšiť ich motiváciu k vzdelávaniu alebo odbornej príprave.

Predkladaný Akčný plán Záruky pre mladých na území Žilinského samosprávneho kraja (ďalej ako Akčný plán) si kladie za cieľ identifikovať konkrétne kroky na podporu tejto skupiny mladých ľudí a poskytnúť im efektívne nástroje na zlepšenie ich postavenia v spoločnosti. Plán sa snaží o holistický prístup k riešeniu regionálnej nezamestnanosti mladých ľudí a rozvoja ich zručností. Priority a merateľné ciele odrážajú zistenia regionálnej Analýzy mladých ľudí v situácii NEET a mladých ľudí ohrozených situáciou NEET v Žilinskom kraji a sú zamerané na obdobie maximálne dvoch rokov. Ide o 5 oblastí a opatrení, ktoré sú zamerané na najzásadnejšie aspekty a na ktorých existuje všeobecná zhoda naprieč celým spektrom partnerov. Jednou z oblastí je vytvorenie Jednotných kontaktných miest, ktoré budú slúžiť ako integrované informačné a poradenské centrá dostupné pre mladých ľudí.

Akčný plán vznikol v rámci projektu Analýza potenciálov mladých ľudí (NEETs) v Žilinskom samosprávnom kraji (NFP401404DYP2), ktorý predchádza projektu a stane sa východiskom pre nadväzujúcu výzvu "Rozvoj jednotných kontaktných miest (JKM) Záruky pre mladých v regiónoch Slovenska".

Určenie umiestnenia jednotlivých jednotných kontaktných miest/centier (ďalej ako JKM) v Žilinskom kraji bude zohľadňovať najmä výstupy a návrhy vyplývajúce z analýzy, pričom bude taktiež reflektovať miesta s najvyšším výskytom mladých ľudí v situácii NEET, najmä neaktívnych, a tiež skupiny mladých ľudí ohrozených situáciou NEET, pri súčasnom zohľadnení podmienok vyplývajúcich z aktualizovanej verzie výzvy Rozvoj jednotných kontaktných miest (JKM) Záruky pre mladých v regiónoch Slovenska. Uvedené kritériá budú zohľadňované taktiež pri určení počtu JKM, pričom aktuálne sa jedná o maximálne 6 JKM. Po skončení obidvoch projektov očakávame hlavne zníženie percenta mladých ľudí v situácii NEET, zvýšenie ich zamestnateľnosti, zlepšenie ich sociálnej integrácie a vytvorenie udržateľného systému podpory.

Akčný plán je v súlade s Národným plánom posilnenia Záruky pre mladých ľudí v Slovenskej republike s výhľadom do roku 2030, ktorý predstavuje strategický rámec pre podporu mladých ľudí do 30 rokov a plán konkrétnych opatrení implementovaných Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR spolu s relevantnými partnermi na národnej úrovni.

1. Strategický rámec práce s mladými NEETs

1.1. Legislatívne východiská

Predkladaný Akčný plán na obdobie 2025-2026 reflektuje európske, národné a regionálne stratégie v oblasti rozvoja práce s mládežou, v oblasti aktívnej politiky trhu práce a v oblasti integrácie dlhodobo nezamestnaných.

1.1.2. Európska úroveň

- ❖ Stratégia EÚ pre mládež na roky 2019-2027 – súbor cieľov a opatrení Rady Európskej únie zameraných na spoluprácu členských štátov ako zapojiť, spájať a posilňovať postavenie mladých ľudí. Osobitná pozornosť má byť venovaná týmto oblastiam:
 - podpora účasti mládeže na občianskom a demokratickom živote,
 - spájanie mladých ľudí v celej Európskej únii aj mimo nej s cieľom podporovať dobrovoľné zapájanie, vzdelávaciu mobilitu, solidaritu a medzikultúrne porozumenie,
 - podpora pri posilňovaní postavenia mládeže prostredníctvom kvality, inovácií a uznávania práce s mládežou. (Rada Európskej únie 2018)
- ❖ Európska charta práce s mládežou na lokálnej úrovni (Europe Goes Local) – ide o spoločnú európsku platformu pre potrebný dialóg o práci s mládežou. Cieľom charty je prispievať k ďalšiemu rozvoju lokálnej práce s mládežou. (Európska komisia 2015)
- ❖ Európska agenda práce s mládežou 2020-2027 bola vytvorená s cieľom posilniť kvalitu a uznanie práce s mládežou v Európe. Táto agenda definuje sedem kľúčových oblastí, ktoré sú považované za nevyhnutné pre rozvoj práce s mládežou v súčasnom a budúcom kontexte:

1. Posilnenie politík práce s mládežou

Zabezpečenie silnej politickej podpory a uznania práce s mládežou na všetkých úrovniach správy.

2. Budovanie kapacít v práci s mládežou

Rozvoj zručností a kompetencií pracovníkov s mládežou a organizácií, ktoré s nimi pracujú.

3. Tvorba politík pre mládež na základe faktov a výskumu

Zabezpečenie, aby rozhodovanie v oblasti politiky mládeže bolo informované aktuálnymi dátami a výskumom.

4. Posilnenie partnerstiev

Podpora spolupráce medzi rôznymi aktérmi, vrátane verejných a súkromných organizácií, mládežníckych skupín a ďalších relevantných subjektov.

5. Podporovanie a zabezpečenie práce s mládežou

Zabezpečenie adekvátnych zdrojov a podpory pre udržateľnú a efektívnu prácu s mládežou.

6. Lepšie uznávanie práce s mládežou

Zvýšenie viditeľnosti a hodnoty práce s mládežou v spoločnosti.

7. Zlepšenie pracovných podmienok pracovníkov s mládežou

Zabezpečenie kvalitných pracovných podmienok a profesionálneho rozvoja pre pracovníkov v oblasti mládeže.

Tieto oblasti boli definované počas Európskej konferencie o práci s mládežou, ktorá sa konala online a slúžila ako základ pre ďalší rozvoj a implementáciu politiky práce s mládežou v Európe. (Rada Európskej únie 2019)

- ❖ **Odporúčanie Rady EÚ z 15.2.2016** týkajúce sa integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce (ďalej len "Odporúčanie Rady EÚ") a špecifické odporúčania Rady EÚ pre Slovensko z predchádzajúcich rokov (Country Specific recommendations - CSR). Tento plán popisoval konkrétne opatrenia, ktoré plánovalo MPSVR SR v spolupráci so všetkými aktérmi implementovať na zlepšenie situácie dlhodobo nezamestnaných (DN) na trhu práce. Jeho aktivity boli implementované do konca roka 2020. (Rada Európskej únie 2016)
- ❖ **Odporúčania Rady EÚ z 30. októbra 2020 o moste k pracovným miestam – posilnení Záruky pre mladých ľudí, a ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (2020/C 372/01) (odporúčanie Rady).** Cieľovou skupinou sú mladí ľudia do 30 rokov, vrátane tých, ktorí nie sú zamestnaní, nepokračujú v procese vzdelávania, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave (NEET), alebo sú ohrození situáciou NEET (napr. žiaci posledných ročníkov základných a stredných škôl). Cieľová skupina NEET zahŕňa tzv. nezamestnaných NEET, t. j. mladých ľudí do 30 rokov, ktorí sú vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie (UoZ) úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVR) a tzv. neaktívnych NEET t. j. mladých ľudí do 30 rokov, ktorí nie sú vedení v evidencii UoZ ÚPSVR. Hlavným cieľom odporúčania Rady naďalej zostáva zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia vo veku do 30 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže a to do 4 mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia formálneho vzdelávania, v súlade so zásadou 4 Európskeho piliera sociálnych práv. Východiskový bod pre poskytnutie Záruky pre mladých ľudí by mala byť registrácia u poskytovateľa/zaradenie do evidencie UoZ. Schéma Záruky pre mladých ľudí má byť rozčlenená do štyroch fáz – mapovanie, osvetová činnosť, príprava a ponuka. (Rada Európskej únie 2020)

1.1.3. Národná úroveň

Strategické priority rozvoja zamestnanosti Slovenskej republiky do roku 2030 vytvárajú základný rámec pre rozvoj ďalších stratégií v oblasti aktívnej politiky trhu práce v programovom období 2021 – 2027. Prvým významným dokumentom v tejto oblasti je Akčný plán na posilnenie integrácie dlhodobo nezamestnaných na trh práce v SR s výhľadom do roku 2030 (APDN 2030)¹, ktorý reaguje na odporúčanie Rady EÚ z 15. februára 2016 a na špecifické odporúčania Rady pre Slovensko z minulých rokov.

Druhou významnou stratégiou je Národný plán posilnenia Záruky pre mladých ľudí v SR s výhľadom do roku 2030 (NPP ZM), ktorý vychádza z odporúčania Rady EÚ z 30. októbra 2020 o moste k pracovným miestam a predstavuje jeden z kľúčových strategických rámcov v oblasti aktívnej politiky trhu práce v rámci programového obdobia 2021 – 2030 zameraný na podporu mladých ľudí do 30 rokov a plán konkrétnych opatrení, ktoré bude Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (MPSVR SR) implementovať spolu s relevantnými partnermi na národnej úrovni.

¹ APDN 2030 nadväzuje na prvý APDN, schválený na zasadnutí MV OP LZ dňa 25.11.2016, ktorý predstavoval reakciu Slovenskej republiky na Odporúčanie Rady EÚ z 15.2.2016 týkajúce sa integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce (ďalej len „Odporúčanie Rady EÚ“) a špecifické odporúčania Rady EÚ pre Slovensko z predchádzajúcich rokov (Country Specific recommendations - CSR).

NPP ZM si predovšetkým kladie za cieľ zintenzívniť podporu práce s mládežou, individualizovaného poradenstva zameraného na potreby jednotlivca, mentorovania a sprevádzania, vrátane vypracovania individualizovaných akčných plánov, zavedenie zrozumiteľnej informačnej kampane, nástrojov profilovania UoZ, ďalšieho vzdelávania a rozvoja a hodnotenia zručností (najmä digitálnych, zelených a podnikateľských), podpory vytvárania pracovných miest prostredníctvom poskytovania finančných príspevkov, vykonávania absolventskej praxe a samozamestnania.

Taktiež sa zameriava na prevenciu predčasného ukončenia školskej dochádzky, mapovanie cieľovej skupiny za účelom zistenia jej štruktúry a poskytovanie podpory po prijatí jednej z ponúk Záruky pre mladých ľudí. NPP ZM je zameraný predovšetkým na žiakov a študentov, ktorí sú ohrození predčasným ukončením školskej dochádzky, znevýhodnených mladých ľudí a mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením.

NPP ZM bol prerokovaný a schválený v Pracovnej skupine pre oblasť zamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce, Záruky pre mladých a sociálnej ekonomiky v dňoch 30. 06. 2021, 27. 10. 2022 a 19. 06. 2024 bol prerokovaný a schválený v Pracovnej skupine pre oblasť zamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce ktorá je súčasťou „Národný strategický rámec aktívnej politiky trhu práce v rámci programového obdobia 2021 – 2030“. (Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky 2024)

Ďalším dôležitým dokumentom je Stratégia Slovenskej Republiky pre mládež na roky 2021-2028 ktorá nadväzuje na Stratégiu EÚ pre mládež na roky 2019-2027. Stratégia obsahuje záväzok vytvárať také podmienky pre mladých ľudí, ktoré im umožnia naplno rozvinúť svoju osobnosť, potenciál, slobodne sa realizovať, byť plnoprávnymi členmi spoločnosti a nadobudnúť také vedomosti, zručnosti a skúsenosti, ktoré im prinesú osobné naplnenie, napomôžu viesť kvalitný život, začleniť sa na trhu práce, či založiť si vlastnú rodinu v dospelom veku.

Ciele Stratégie a k nim prislúchajúce opatrenia prispievajú a pomáhajú tomu, aby mladí ľudia konali udržateľne, morálne a zodpovedne, mali kľúčové kompetencie potrebné pre život, boli aktívnou súčasťou komunity a spoločnosti, mysleli kriticky a kreatívne, poznali svoje práva, a dbali na svoje fyzické a psychické zdravie.

Stratégia v jednotlivých opatreniach kladie dôraz predovšetkým na prácu s mládežou a neformálne vzdelávanie mládeže. (Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 2021)

Ďalšími významnými dokumentmi sú aj Národná stratégia zamestnanosti SR do roku 2020, schválená vládou v decembri 2014, či Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030, schválená v júni 2018, Akčný plán inteligentného priemyslu, Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030 a Akčné plány k stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 na roky 2025 – 2027.

1.1.4. Regionálna úroveň

Strategický dokument na úrovni Žilinského samosprávneho kraja, ktorý predkladaný Akčný plán reflektuje je Koncepcia rozvoja práce s mládežou v Žilinskom samosprávnom kraji do roku 2028 (2030), ktorá bola vytvorená v roku Sekciou pre mládež ŽSK a schválená zastupiteľstvom VÚC vo februári 2022.

Sekcia pre mládež ŽSK vznikla vo februári 2020 ako organizačná zložka Rozvojovej agentúry ŽSK, n. o., pri Sekcii regionálneho rozvoja. Sekcia pre mládež ŽSK je konkrétnym krokom Žilinskej župy s cieľom rozvíjať prácu s mládežou z pozície VÚC a tiež zákonnej povinnosti VÚC, plynúcej zo zákona Zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou, podľa ktorého VÚC na úseku starostlivosti o mládež vypracúva a uskutočňuje koncepciu rozvoja práce s mládežou a vyhodnocuje jej plnenie na základe stanovených parametrov.

Hlavné úlohy Sekcie pre mládež ŽSK spočívajú v rozvíjaní spolupráce s mládežníckymi organizáciami v aktivitách a projektoch, ktoré prinášajú osobný, profesijný a morálny rozvoj mladých ľudí v kraji. Cieľom Sekcie pre mládež ŽSK je podporovať rozvoj neformálneho vzdelávania, podporovať sociálne začlenenie, záujem o dobrovoľníctvo na školách, v obciach, ako aj v oblastiach s nedostatkom príležitostí pre rozvoj mladých ľudí.

Sekcia pre mládež ŽSK spracovala a vytvorila dokument pripravený na základe analýzy skutočného stavu a potrieb mladých ľudí v kraji, samotným zapojením mladých ľudí, účasťou na fókusových skupinách, dotazníkovým zisťovaním a intenzívnou spoluprácou s organizáciami v oblasti práce s mládežou, ktoré sa tiež na tvorbe koncepcie priamo podieľali.

Víziou koncepcie Na1Vlne je pomáhať, rozvíjať kritické myslenie, občiansku participáciu a budovať charakter a trvácne hodnoty u mladých ľudí, ktoré ich predurčujú čeliť prichádzajúcim zmenám vo svojom okolí a vytvárať lepšie podmienky na život pre všetkých; zároveň pomáhať rozvíjať kompetencie (znanosti, zručnosti a postoje) a návyky, ktoré vedú mladí ľudia využiť pre úspešné uplatnenie sa v osobnom živote, pre dobro komunity, na trhu práce a v neustále meniacej sa spoločnosti. (Žilinský samosprávny kraj 2022)

Ďalší dôležitý dokument na regionálnej úrovni je Stratégia 22+ Žilinský kraj, ktorá zdôrazňuje nevyhnutnosť kvalitných škôl, mimoškolských foriem vzdelávania a zmysluplné trávenie voľného času ako dôležité parametre kvalitného rozvoja detí a mládeže v ŽSK.

Podľa Stratégie ŽSK 22+ vzdelávanie mladých ľudí nie je len záležitosťou škôl, ale k osobnostnému rozvoju mladého človeka, k jeho rozhladu a sebavedomiu patrí aj kultúra a medzigeneračný dialóg. K tomu môže prispieť prepojenie spoločných vzdelávacích programov medzi školskými zariadeniami, kultúrnymi inštitúciami a zariadeniami zdravotníckych a sociálnych služieb. (Žilinský samosprávny kraj 2022)

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Žilinského samosprávneho kraja na roky 2019 – 2023 má cieľ zvyšovať spoluprácu medzi subjektmi, ktoré pôsobia v oblasti prevencie sociálno-patologických javov a podporovať programy prevencie sociálno- patologických javov. (Žilinský samosprávny kraj 2019)

Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v ŽSK 2023 – 2027 má okrem analytickej časti a popisu demografie a vývoja počtu žiakov v stredných školách v ŽSK obsahuje aj plánovaciu časť s opatreniami, ktoré majú prispieť k budovaniu kvalitných, inovatívnych, moderných, zdravých a bezpečných škôl. Strategickým cieľom je osobnostne a vedomostne pripravený mladý človek pre život a prax. (Žilinský samosprávny kraj 2022)

Dôležitým dokumentom, ktorý bol vypracovaný v rámci projektu Analýza potenciálov mladých ľudí (NEETs) v Žilinskom samosprávnom kraji je Analýza mladých ľudí v situácii NEET a mladých ľudí ohrozených situáciou NEET v Žilinskom kraji.

Cieľom regionálnej analýzy je s využitím dostupných štatistických údajov a kvalitatívneho výskumu zistiť, aké sú subjektívne a objektívne faktory vzniku situácie NEET a taktiež identifikovať, aké sú možnosti intervencie a prevencie situácie NEET u mladých ľudí v rámci Žilinského kraja. Ťažiskom regionálnej analýzy v Žilinskom kraji je kvalitatívny výskum, ktorý je daný do kontextu analýzy dostupných indikátorov popisujúcich socio-ekonomickú úroveň, úroveň vzdelania a zručností, pracovné skúsenosti a kariérne ambície mladých ľudí v stave NEET. Súčasťou kvalitatívneho výskumu je aj mapovanie zloženia, dostupnosti a kvality poskytovaných služieb pre mladých, ktoré v rámci regiónu poskytujú verejné inštitúcie, ako aj mimovládne a neziskové organizácie.

Dôraz je v analýze kladený na identifikáciu potrieb vo vzťahu k možnostiam zapojenia sa do vzdelávacieho (vrátane neformálneho vzdelávania) alebo pracovného procesu mladých ľudí v stave NEET. Cieľom analýzy je priniesť komplexnú analýzu kvantitatívnych a kvalitatívnych dát, ktorá sa stane východiskom pre vznik regionálneho partnerstva v rámci VÚC, pre vytvorenie regionálneho akčného plánu Záruky pre mladých v danom VÚC, ako aj

pre identifikáciu lokalít vhodných na zriadenie jednotných kontaktných miest (JKM) v rámci regiónu zameraných na mladých v situácii NEET. (Markovič 2024)

1.2. Identifikované výzvy a navrhované opatrenia v strategických dokumentoch

Mladí ľudia v skupine NEET často čelia viacerým prekážkam pri opätovnom zapojení do vzdelávacieho systému alebo pracovného trhu. Tento fenomén je zvlášť problematický pre marginalizované skupiny, ako sú Rómovia alebo mladí ľudia z menej rozvinutých regiónov.

Dlhodobá neprítomnosť v pracovnom alebo vzdelávacom systéme vedie k sociálnemu vylúčeniu, nižším životným príjmom a zhoršeným kariérovým vyhliadkam. Vzhľadom na vysoké zastúpenie mládeže zo skupiny NEET je nevyhnutné realizovať programy zamerané na individuálnu podporu týchto mladých ľudí.

Tieto programy by mali zahŕňať poradenstvo, odborné školenia a podporu pri hľadaní zamestnania, čo by malo pomôcť zvýšiť ich zamestnateľnosť a znížiť riziko dlhodobej nezamestnanosti. Programy ako Praxou k zamestnaniu 2 sa zameriavajú na podporu mladých ľudí, ktorí patria do skupiny NEET, a ukázali sa ako efektívne. Úspešnosť tohto programu dosiahla viac ako 58 %, čo je povzbudzujúce pre ďalší rozvoj iniciatív zameraných na túto ohrozenú skupinu (Správa o mládeži 2024)

Medzi hlavné výzvy pre rozvoj zamestnanosti v roku 2023 patrili:

- dôsledky pandémie COVID-19,
- zelená a digitálna transformácia,
- zlepšenie služieb zamestnanosti,
- vzdelávanie pre potreby trhu práce,
- podpora znevýhodnených skupín. (Správa o mládeži 2024)

Podľa prieskumu Zručnosti pre budúcnosť konkurencieschopného trhu práce na Slovensku, k lepšiemu uplatneniu mladých ľudí na trhu práce, vzdelávanie by malo rozvíjať tzv. mäkké zručnosti („soft skills“) a schopnosť pracovať s informáciami. Zamestnávateľia poukazujú na potrebu rozvíjať v mladých ľuďoch najmä kritické zmýšľanie, tímovú prácu, komunikáciu či plánovanie práce. Z hľadiska budúcnosti je dôležité rozvíjať najmä environmentálnu gramotnosť, cudzie jazyky a digitálne zručnosti vrátane technickej gramotnosti a rozvíjania softvérov.

Financovanie stredných škôl by malo byť zamerané na odmeňovanie kvality výučby a pripravenosti absolventov na ďalšie štúdium alebo trh práce. Prax, ktorá slúži na zlepšovanie zručností študentov a zvyšuje ich hodnotu na trhu práce, by sa mala stať súčasťou študijných osnov, a to vrátane duálneho vzdelávania. Podpora mobility rovnako prispieva k zlepšeniu zručností študentov, ktoré môžu zvýšiť ich atraktivitu na trhu práce.

Kvalita vzdelávacieho procesu sa zvyšuje aj v prípade príchodu zahraničných vyučujúcich na Slovensko. Prognózovanie trhu práce a schopnosť vzdelávacieho procesu prispôbovať sa aktuálnym trendom sú podľa zamestnávateľov dôležitým prvkom pri zamestnávaní mladých ľudí (Lednárová Dítětová 2021)

V kontexte vzdelávacieho procesu je dôležité spomenúť kľúčové kompetencie ako súbory základných vedomostí, zručností a postojov, ktoré sú potrebné na osobnostné naplnenie a vývoj, zamestnateľnosť, sociálnu inklúziu a aktívne občianstvo. Správa o mládeži

2024 uvádza, že kľúčové kompetencie predstavujú súbor vedomostí a zručností potrebných pre rozvoj mládeže a celoživotné vzdelávanie² a v oblasti rozvoja kompetencií navrhuje:

- **Vypracovanie prieskumu medzi zamestnávateľmi:** Je potrebné realizovať prieskum zameraný na zistenie potrieb zamestnávateľov v oblasti kľúčových kompetencií, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. Tento prieskum by mal zahŕňať analýzu aktuálnych požiadaviek zamestnávateľov a predpokladaných trendov v nasledujúcich rokoch, čo prispeje k formulovaniu novej stratégie pre mládež, založenej na konkrétnych a aktuálnych informáciách.
- **Zjednotenie systému kľúčových kompetencií:** Je dôležité vytvoriť jednotný rámec kľúčových kompetencií v oblasti vzdelávania mládeže. Tento krok by mohol uľahčiť formulovanie budúcej stratégie pre mládež. Aktuálna Stratégia pre mládež sa zameriava na gramotnosť, avšak bez jasného kompetenčného rámca je ťažké dosiahnuť konkrétne indikátory a výsledky.
- **Podpora komunikácie medzi aktérmi:** Je potrebné zlepšiť komunikáciu medzi relevantnými aktérmi, ako sú zamestnávatelia, štátne inštitúcie a školy. Zintenzívnenie tejto komunikácie pomôže pri adaptácii systému kľúčových kompetencií a zabezpečí, že všetci zainteresovaní budú informovaní o existujúcich opatreniach a systémoch.
- **Integrácia mäkkých zručností do vzdelávacieho procesu:** V budúcnosti by malo byť prioritou integrovať mäkké zručnosti do vzdelávacieho procesu. To si vyžaduje spojenie formálneho a neformálneho vzdelávania, pričom metódy neformálneho vzdelávania by mohli byť aplikované na rozvoj týchto zručností.
- **Zvýšenie povedomia o uznávaní kompetencií:** Zlepšiť povedomie o systémoch sledovania a uznávania kľúčových kompetencií medzi všetkými aktérmi. To zahŕňa aj informovanie zamestnávateľa a inštitúcií o dôležitosti týchto kompetencií pre trh práce.

Podľa zistení Analýzy mladých ľudí v situácii NEET a mladých ľudí ohrozených situáciou NEET v Žilinskom kraji je pre mladých ľudí dostupná široká ponuka programov neformálneho vzdelávania v regióne (mládežnícke organizácie, MVO aktívne v oblasti neformálneho vzdelávania ako napr. JA, DofE a pod.), nevýhodou je neexistencia jedného prehľadového zdroja, kde by boli zverejnené všetky aktuálne ponuky neformálneho vzdelávania. Ďalšou slabou stránkou týchto vzdelávacích aktivít je, že sú často limitované projektovým financovaním a po skončení projektu nepokračujú. (Markovič 2024)

Ďalšie výzvy v Žilinskom samosprávnom kraji, ktoré identifikuje Analýza mladých ľudí v situácii NEET a mladých ľudí ohrozených situáciou NEET v Žilinskom kraji, sú:

- * predčasné ukončovanie školskej dochádzky,
- * nesúlad vedomostí a zručností s potrebami trhu práce, pretože mladí ľudia končia študijné alebo učebné odbory, s ktorými nenachádzajú uplatnenie na trhu práce,
- * v evidencii UoZ ÚPSVR je vysoký podiel mladých ľudí, ktorí sú nízko kvalifikovaní,
- * nedostatočná úroveň zručností potrebných pre nové odvetvia dynamicky sa rozvíjajúceho trhu práce. Ide predovšetkým o digitálne, zelené a podnikateľské zručnosti,
- * nedostatok relevantných informácií o štruktúre a počte NEET,

² Rada Európskej Únie menuje v ODPORÚČANÍ RADY z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (Text s významom pre EHP) tieto kľúčové kompetencie: gramotnosť, viacjazyčnosť, matematická kompetencia a kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve, digitálna kompetencia, osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa; občianska kompetencia; podnikateľská kompetencia, kompetencia v oblasti kultúrneho povedomia a prejavu

- * mnoho mladých ľudí čelí viacnásobným znevýhodneniam a preto potrebujú intenzívny individuálny prístup s cieľom odstrániť bariéry, ktoré im bránia vstúpiť do trhu práce,
- * nedostatočná informačná kampaň o opatreniach realizovaných prostredníctvom Záruky pre mladých ľudí v SR,
- * podiel dlhodobo nezamestnaných mladých ľudí je napriek klesajúcej tendencii posledných rokov stále nad úrovňou EÚ 27, prekážkou pre vstup mladých ľudí do trhu práce je taktiež nedostatok praktických pracovných skúseností,
- * podiel mladých Rómov na Slovensku, ktorí sú nezamestnaní a zároveň sa ďalej nevzdelávajú dosahuje 68%, v porovnaní s 10,3 % mierou bežnej populácie rovnakej vekovej kategórie 20 - 34 rokov,
- * najhoršia situácia je u mladých rómskych žien na Slovensku, z ktorých 76 % sa považuje za NEET v porovnaní s 52 % mladých rómskych mužov.

Pre riešenie problematiky mladých ľudí v situácii NEET v Žilinskom kraji formuluje Analýza mladých ľudí v situácii NEET a mladých ľudí ohrozených situáciou NEET v Žilinskom kraji odporúčania zamerané na systémové zmeny a konkrétne intervencie, ktoré môžu pomôcť mladým ľuďom prechádzať zo vzdelávania na trh práce a predchádzať ich sociálnej exklúzii v nasledujúcich oblastiach:

1. Posilnenie kariérového poradenstva a mentoringu

- Podporovať kariérové poradenstvo na stredných školách zriadených Žilinským samosprávnym krajom, ktoré bude pomáhať žiakom pri plánovaní ich kariérnej dráhy, výbere vzdelávacích a pracovných príležitostí. Poradenstvo by malo byť personalizované a zohľadňovať aktuálne potreby trhu práce.
- Zaviesť mentoringové programy, ktoré by mladých ľudí sprevádzali pri prechode zo vzdelávania na pracovný trh. Mentori by mohli byť skúsení odborníci z rôznych odvetví, ktorí by poskytovali praktické rady a podporu pri hľadaní zamestnania. Mentoringové programy môžu byť koordinované pracovníkmi jednotných kontaktných miest.
- Personálne oddeliť výchovného a kariérového poradcu na stredných školách, teda aby bola na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK zavedená kariérová pozícia výchovný poradca a súčasne aj kariérový poradca – aby tieto pozície vykonávali na jednej škole dve osoby.
- Organizovanie kariérnych dní a informačných podujatí v spolupráci so strednými školami, univerzitami a so zamestnávateľmi, kde by sa mladí ľudia mohli priamo stretnúť s firmami a získať informácie o pracovných príležitostiach a požiadavkách trhu práce.

2. Prepojenie vzdelávania s potrebami trhu práce

- Úzka spolupráca medzi vzdelávacími inštitúciami a zamestnávateľmi je nevyhnutná. Žilinský kraj by mal vytvárať platformy pre dialóg medzi školami a podnikmi s cieľom zohľadniť aktuálne potreby trhu práce vo výučbe a rozvíjať existujúce programy duálneho vzdelávania. Zvážiť racionalizáciu tried a škôl, o ktorých odbory nie je záujem na trhu práce v kraji.
- Rozšírenie praktických stáží a odborných praxí pre žiakov stredných škôl priamo vo firmách, aby mali možnosť získať reálne pracovné skúsenosti počas štúdia. To im uľahčí prechod do zamestnania a zvýši ich šance na uplatnenie sa po skončení školy.
- Finančná podpora a granty pre mladých ľudí zamerané na účasť na rekvalifikačných kurzoch a programoch celoživotného vzdelávania. Tento nástroj môže byť zacielený na mladých, ktorí nemajú dostatočnú kvalifikáciu pre aktuálne pracovné miesta.

3. Rozvoj programov pre celoživotné vzdelávanie a rekvalifikáciu

- Podporovať tvorbu širokej ponuky rekvalifikačných kurzov a pomaturitného štúdia pre mladých ľudí, ktorí nezískali dostatočnú kvalifikáciu v škole, alebo pre tých, ktorí sú v dlhodobej nezamestnanosti. Kurzy by mali byť orientované na praktické zručnosti, ktoré sú žiadané na regionálnom pracovnom trhu.
- Podporiť programy celoživotného vzdelávania zamerané na zvyšovanie mäkkých zručností (komunikácia, tímová práca, riešenie problémov) a digitálnych zručností, ktoré sú stále dôležitejšie pre moderný pracovný trh.

4. Podpora podnikateľskej aktivity mladých

- Podporiť mladých ľudí v zakladaní vlastných podnikateľských projektov prostredníctvom grantov, startup inkubátorov a školení zameraných na podnikanie. Pomoc by mala zahŕňať aj mentoring, prístup k sieťam podnikateľov a potrebné zdroje pre úspešné začatie podnikania.
- Rozvíjať podnikateľské vzdelávanie na stredných školách, aby mladí ľudia mali lepšie pochopenie toho, ako funguje podnikateľské prostredie, a získali zručnosti potrebné na rozbehnutie vlastných iniciatív.

5. Podpora sociálnej inklúzie a prevencia vzniku situácie NEET

- Zamerať sa na mladých ľudí z ohrozených a znevýhodnených skupín (napr. z marginalizovaných komún, rodín s nízkym príjmom, mladých s nízkym vzdelaním), ktorí sú najviac ohrození vstupom do situácie NEET. Tieto skupiny by mali mať prístup k špeciálne navrhnutým programom sociálnej podpory, vrátane individuálneho koučingu a psychologickéj pomoci. Podpora by mala byť realizovaná prostredníctvom jednotných kontaktných miest a centier poradenstva a prevencie.
- Posilniť dostupnosť komunitných centier a voľnočasových aktivít, ktoré môžu mladým ľuďom poskytnúť bezpečné prostredie na rozvíjanie osobných a sociálnych zručností, čo zníži riziko sociálnej izolácie. Rozvíjať aktivity jednotných kontaktných miest v online prostredí (web, chat, email).
- Zlepšenie digitálnej infraštruktúry s cieľom umožniť mladým ľuďom prístup k online vzdelávaniu, práci na diaľku a ďalším digitálnym možnostiam, ktoré by mohli znížiť regionálne disparity v prístupe k príležitostiam, ktoré ponúkajú školy v Žilinskom kraji.
- Podpora komunitných projektov: Podporovať komunitné projekty zamerané na podporu cieľovej skupiny NEET. (Markovič 2024)

2. Východisková situácia

2.1. Východisková situácia v SR

Zamestnanosť mladých ľudí v SR vo veku od 15 do 29 rokov (vrátane) sa podľa údajov Eurostatu v roku 2023 pohybovala na úrovni 42,8 % (pod priemerom EÚ 27 – 49,7 %). Zamestnanosť žien dosiahla 38 % (EÚ 27 – 46,7 %) a zamestnanosť mužov 47,5 % (EÚ 27 – 52,5 %).

Nezamestnanosť mladých ľudí do 29 rokov dosiahla v roku 2023 úroveň 11,6 % (nachádzala sa nad priemerom EÚ 27 – 11,2 %). Nezamestnanosť žien bola na úrovni 10,3 % (EÚ 27 – 11,2 %) a nezamestnanosť mužov na úrovni 12,6 % (EÚ 27 – 11,2 %). Podiel NEET bol v roku 2023 na úrovni 11,2 % (rovnako ako EÚ 27 – 11,2 %). Podiel žien do 29 rokov v situácii NEET dosiahol hodnotu 12,4 % (EÚ 27 – 12,5 %) a podiel mužov hodnotu 10 % (EÚ 27 – 10,1 %).

Podiel mladých nezamestnaných NEET bol na úrovni 5,4 % (nad priemerom EÚ 27 – 4,3 %). Podiel nezamestnaných žien v situácii NEET dosiahol úroveň 4,2 % (EÚ 27 – 3,8 %) a podiel nezamestnaných mužov v situácii NEET úroveň 6,6 % (EÚ 27 – 4,7 %).

V posledných dvoch rokoch sledujeme pozitívny trend v skupine neaktívnych NEET, kde prichádza k poklesu ich podielu v populácii – v roku 2023 sa nachádzal na úrovni 5,8 % (pod priemerom EÚ 27 – 7,0 %). Podiel neaktívnych žien v situácii NEET dosiahol hodnotu 8,3 % (EÚ 27 – 8,7 %) a podiel neaktívnych mužov v situácii NEET hodnotu 3,4 % (EÚ 27 – 5,4 %).

Podiel nezamestnaných nízko kvalifikovaných mladých ľudí do 29 rokov predstavuje jednu z výziev pre slovenský trh práce, pretože sa pohybuje vysoko nad priemerom EÚ 27 – 48,1 % (EÚ 27 – 18,5 %). Podiel nezamestnaných nízko kvalifikovaných žien nie je za rok 2023 k dispozícii a v roku 2022 dosiahol hodnotu 64,9 %, avšak samotný Eurostat udáva, že ide o nespoľahlivý údaj (EÚ 27: 2022 – 20,4 %, 2023 – 19,6 %). Podiel nezamestnaných nízko kvalifikovaných mužov dosiahol v roku 2023 hodnotu 41,3 % (EÚ 27 – 17,9 %).

Dlhodobá nezamestnanosť mladých ľudí dosiahla hodnotu 6,0 % (nad priemerom EÚ 27 – 2,4 %). Podiel dlhodobo nezamestnaných žien bol v roku 2023 na úrovni 5 % (EÚ 27 – 2,3 %) a podiel dlhodobo nezamestnaných mužov na úrovni 6,7 % (EÚ 27 – 2,5 %).

Po výraznom náraste nezamestnanosti, vrátane nezamestnanosti mladých ľudí, vplyvom pandémie ochorenia COVID-19, sa situácia na trhu práce postupne stabilizovala a dochádza k znižovaniu nezamestnanosti. Slovenský trh práce naďalej čelí výzve v podobe nezamestnanosti nízko kvalifikovaných občanov a dlhodobej nezamestnanosti.

Podľa štatistických údajov ÚPSVR sa v evidencii UoZ úradu PSVR k 31. 05. 2024 nachádzalo 37 905 UoZ vo veku do 30 rokov, z hľadiska porovnania pohlaví išlo o takmer rovnaký podiel (50,18 % žien a 49,82 % mužov). Z hľadiska vzdelania tvorili najpočetnejšiu skupinu mladí ľudia s úplným stredným odborným vzdelaním (28,84 % podiel; z toho 45,34 % žien a 54,66 % mužov) a so základným vzdelaním (28,59 % podiel; z toho 51,60 % žien a 48,39 % mužov). V evidencii ÚPSVR sa nachádzalo 9 186 dlhodobo nezamestnaných mladých ľudí, čo predstavuje podiel 24,23 % (z toho 5 062 žien (55,11 %) a 4 124 mužov (44,90 %)). Celkovo sa v evidencii ÚPSVR nachádzalo 30 539 UoZ do 30 rokov so znevýhodnením podľa § 8 zákona o službách zamestnanosti, čo predstavuje podiel 80,57 na celkovom počte UoZ do 30 rokov (z toho 15 743 žien (51,55 %) a 14 796 mužov (48,45 %)). Znevýhodnený uchádzač o zamestnanie je uchádzač o zamestnanie, ktorý je:

- občan mladší ako 26 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvoma rokmi a od jej skončenia nemal pravidelne platené zamestnanie ,
 - občan starší ako 50 rokov veku,
 - občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov
 - občan, ktorý dosiahol vzdelanie nižšie ako stredné odborné vzdelanie
 - občan, ktorý najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie, (pravidelne platené zamestnanie je zamestnanie, ktoré trvalo najmenej šesť po sebe nasledujúcich mesiacov)
 - štátny príslušník tretej krajiny, ktorému bol udelený azyl alebo ktorému bola poskytnutá doplnková ochrana,
 - občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou alebo viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky,
 - občan so zdravotným postihnutím.
- S dĺžkou evidencie nad 48 mesiacov sa v evidencii nachádzalo 1 376 mladých ľudí do 30 rokov (3,63 % podiel, z toho 59,01 % žien a 40,99 % mužov).

2.2. Východisková situácia v ŽSK

Podľa údajov "Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021" (SODB), celkový podiel mladých ľudí na NEET v Žilinskom kraji je 15,41 %, čo je menej ako celkový podiel Slovenska za rok 2021, ktorý je 19,74%.

Skupina NEET – UoZ zahŕňa mladých ľudí vo veku 15 až 30 rokov, ktorí boli nezamestnaní v sledovanom období implementácie SODB 2021 a zároveň evidovaní ako uchádzači o zamestnanie. Žilinský kraj sa blíži k celkovému celoštátnemu podielu na celkovej populácii mladých (6,32 %) s 5,25 %. Turčianske Teplice majú najväčší podiel NEET – UoZ (7,18 %), čo poukazuje na možné regionálne výzvy pri zapájaní mladých ľudí do pracovného procesu alebo vzdelávacích programov. V okresoch Námestovo a Tvrdošín majú nižšie podiely. Proporcia v rámci NEET populácie tejto kategórie je 34,07 %

Do skupiny NEET patria osoby vo veku 15 až 30 rokov, ktoré nepracujú a neštudujú na základnej, strednej alebo vysokej škole a zároveň uvádzajú svoju ekonomickú činnosť ako "žena v domácnosti" alebo ako "nepracujúci invalidný dôchodca". V Žilinskom kraji tvorí táto skupina 10,16 % mladej populácie kraja z celkového počtu mladých ľudí.

V Žilinskom kraji skupina NEET- neaktívni tvorí 10,16 % mladých ľudí z celkovej sledovanej populácie mladých ľudí do 30 rokov. Liptovský Mikuláš má najvyšší podiel neaktívnych NEET (11,46 %). Proporcia v rámci NEET populácie je 65,93 %.

Celkový podiel NEET na mladej populácii v Žilinskom kraji je 15,41 %, čo znamená, že takmer každý pätnásty človek v tomto vekovom rozpätí je v situácii NEET. Najvyššiu mieru NEET má Liptovský Mikuláš (18,05 %), najnižšiu hodnotu má Tvrdošín (13,28 %). Turčianske Teplice majú najväčší podiel NEET – UoZ (7,18 %), čo poukazuje na možné regionálne výzvy pri zapájaní mladých ľudí do pracovného procesu alebo vzdelávacích programov.

K 31.12.2023 bolo na území ŽSK celkom 361 604 ekonomicky aktívneho obyvateľstva, 16 475 uchádzačov o zamestnanie evidovaných na ÚPSVaR a evidovaná miera nezamestnanosti na úrovni 3,99 %. Najväčší podiel uchádzačov o zamestnanie do 30 rokov bol v Žiline (19,69 %), Čadci (13,23 %), Liptovskom Mikuláši (12,46 %) a Martine (12,03 %). V decembri 2023 bolo do evidencie uchádzačov o zamestnanie zaradených 74 mladistvých

(s ne/ukončenou ZŠ, po skončení SŠ) a 1 033 absolventov SŠ a VŠ, ktorí boli zároveň v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedení ako znevýhodnení uchádzači podľa § 8, písm. a) zákona č. 5/2004. (Markovič 2024)

2.3. Implementované opatrenia

2.3.1. Opatrenia aktívnych opatrení na trhu práce implementované Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Aktuálne projekty:

Projekt zameraný na vzdelávanie: "Zručnosti pre trh práce" Národný projekt Zručnosti pre trh práce sa realizuje prostredníctvom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a je zameraný na podporu zamestnatelnosti uchádzačov o zamestnanie a znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v rámci aktivity č. 1 Podpora rekvalifikácie uchádzačov o zamestnanie, a mladých uchádzačov o zamestnanie a mladých znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, ktorí sú NEET v rámci aktivity č. 2 Podpora nadobúdania a zmeny zručností mladých uchádzačov o zamestnanie, ktorí sú v situácii NEET. Projekt prebieha od apríla 2024 do marca 2026. (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny:2024)

Projekt zameraný na poradenstvo: "Poradenstvom k zamestnaniu"- Individualizované poradenstvo pre mladých uchádzačov o zamestnanie so zameraním na poradenské činnosti/Poradenstvom k zamestnaniu sa realizuje prostredníctvom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej aj „úrad“) ako aktívne opatrenie na trhu práce s cieľom zlepšiť znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie a mladým ľuďom v situácii NEET prístup k zamestnaniu.

V rámci NP Poradenstvom k zamestnaniu je realizovaná akcia „Zabezpečovanie individualizovaného prístupu pre mladých ľudí ohrozených situáciou NEET alebo v situácii NEET, vrátane podpory pri samozamestnaní“, v rámci ktorej je poskytovaný poradenský proces „Individualizované poradenstvo pre mladých uchádzačov o zamestnanie“ s cieľom zabezpečiť mladým ľuďom v situácii NEET dostupnosť individualizovaného poradenstva vo väzbe na ich individuálne potreby a konkrétnu situáciu a tým zvýšiť ich šance na zamestnanie. Predpokladaný počet osôb zapojených do tejto akcie je 21 167 mladých UoZ. Oprávnené obdobie aktivít je od februára 2024 do novembra 2028. (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny:2024)

"Finančné stimuly pre zamestnanosť" je národný projekt, ktorý sa realizuje vďaka podpore z fondu SF+ v rámci Programu Slovensko 2021 - 2027. Cieľom projektu, ktorý prebieha od marca 2024 do decembra 2029 je zvýšenie zamestnanosti a zamestnatelnosti znevýhodnených UoZ poskytovaním finančných príspevkov.

Špecifické ciele národného projektu sú: zabezpečenie trvalo udržateľných pracovných miest integrácia osôb z chránených dielní a chránených pracovísk na trh práce podpora začleňovania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, ktorý bol členom domácností, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi na trh práce realizácie práce na skúšku, podpora začínajúcich SZČO, pomoc mladým pri získavaní prvých pracovných skúseností. Cieľové skupiny projektu sú mladí ľudia v situácii NEET, vo veku do 30 rokov, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, znevýhodnení uchádzači o zamestnanie.

Hlavné aktivity projektu sú:

- **Aktivita 1: Vytváranie udržateľných pracovných miest pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, vrátane individualizovanej podpory pri ich zapracovaní na vytvorenom pracovnom mieste/ Vytváranie udržateľných pracovných miest pre mladých ľudí v situácii NEET.**

Úrad práce môže poskytnúť zamestnávateľovi, ktorý cez Národné projekty obsadí pracovné miesta príspevok na mzdu zamestnanca, prípadne príspevok na zapracovanie u zamestnávateľa a aj príspevok zamestnávateľovi pre zamestnanca, ktorý bude zaúčať zamestnanca – príspevok mentora. Podpora sa poskytne v nadväznosti na udržateľné a odolné pracovné miesto, a to formou finančných príspevkov pre tých zamestnávateľov, ktorí vytvoria časovo neobmedzené pracovné príležitosti pre osoby, ktoré majú dlhodobý problém uplatniť sa na trhu práce (dlhodobó nezamestnané osoby, nízko kvalifikovaní, osoby so zdravotným postihnutím, starší, MUoZ - NEET a rodičia malých detí). Mentora určí zamestnávateľ z radov svojich zamestnancov.

Finančný príspevok poskytuje úrad, v ktorého obvode žiadateľ vytvorí pracovné miesto. Pracovný pomer musí byť na dobu neurčitú s minimálne 20 hodinami týždenne. Výška príspevku sa vypočíta ako % z ceny práce podľa cieľovej skupiny a dĺžky poberania. Ak je pracovný pomer kratší, príspevok sa pomerne zníži. Maximálna výška príspevku je 70 % ceny práce, vypočítanej z priemernej mzdy v hospodárstve SR. Doba poskytovania príspevku závisí od cieľovej skupiny. (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny:2024)

Aktivita 1 má 5 podaktivít:

Podaktivita 1: Poskytovanie FP zamestnávateľom (Mentorované zapracovanie);

Podaktivita 2: Príspevok pre zamestnávateľov, kt. majú zriadené chránené dielne alebo chránené pracoviská (Odmena za umiestnenie na otvorenom trhu práce);

Podaktivita 3: Poskytovanie FP znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie (Motivačný príspevok);

Podaktivita 4: Poskytovanie FP zamestnávateľom a súčasne aj znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie (Práca na skúšku);

Podaktivita 5: Udržanie občana so ZP v zamestnaní na otvorenom TP (Udržanie OZP na otvorenom TP).

- **Aktivita 2: Poskytovanie finančných príspevkov znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie na začatie vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti/ Poskytovanie finančných príspevkov na začatie vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti.**

V rámci aktivity zameranej na podporu samostatne zárobkovej činnosti (SZČ) budú úrady poskytovať príspevky na SZČ. Verejné služby zamestnanosti budú uvedenou formou podporovať ZUoZ a mladých UoZ, ktorí majú záujem o podnikanie. Záujemcovia o SZČ budú mať povinnosť absolvovať poradenstvo zamerané na vypracovanie podnikateľského zámeru, zabezpečenie potrebnej dokumentácie, ako aj školenia zaoberajúce sa okrem iného aj legislatívou, finančným manažmentom a marketingom.

Povinnou súčasťou prípravy na začatie prevádzkovania SZČ je aj vypracovanie podnikateľského zámeru. Úrad na základe uzatvorenej písomnej dohody s oprávneným žiadateľom jednorazovo vypláti príspevok. Podpora bude poskytnutá 7 000 znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie a 6 000 mladým uchádzačom o zamestnanie.

- **Aktivita 3: Poskytovanie finančných príspevkov na vykonávanie absolventskej praxe (Prax pre mladých).**

Prax pre mladých pomôže mladým uchádzačom o zamestnanie získať v pomerne krátkom čase po skončení školy pracovné skúsenosti a zamestnanie. Zamestnávateľom umožní spoznať mladého človeka a ponúknuť mu aj pracovnú príležitosť, najmä v súkromnom sektore.

Prax sa vykonáva najmenej 3 a najviac 6 mesiacov bez možnosti jej predĺženia a opakovaného vykonávania, v rozsahu maximálne 20 hodín týždenne. Finančný príspevok na vykonávanie praxe poskytuje príslušný úrad mesačne počas najviac 6 mesiacov vykonávania praxe vo výške sumy životného minima. Podporených bude 25 000 účastníkov praxe pre mladých.

2.3.2. Opatrenia realizované Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky

V období 2018 – 2023 Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (ďalej aj MŠVVaM SR) prijalo viaceré opatrenia zamerané na rozvoj zamestnanosti a podnikavosti mladých ľudí. Tieto opatrenia sú stále v procese implementácie a majú za cieľ zlepšiť praktické zručnosti, podporiť medzinárodnú mobilitu, podnikavosť a inovácie. Kľúčové iniciatívy, ktoré ministerstvo realizuje sú:

❖ Program Erasmus+ (Pre oblasť mládeže a športu)

V programovom období 2014 – 2020 sa zo Slovenska zrealizovalo 86-tisíc mobilit, 21-tisíc vysokoškolských študentov sa zúčastnilo zahraničných študijných pobytov a stáží, 36-tisíc mladých ľudí sa zúčastnilo neformálneho vzdelávania v zahraničí a 16,5 tisíce pedagogických zamestnancov sa zúčastnilo zahraničných vzdelávacích kurzov a získavali nové poznatky z partnerských inštitúcií. V roku 2021 vstúpil program Erasmus+ (Pre oblasť mládeže a športu) do ďalšieho 7-ročného programového obdobia.

Slovensko však zaostáva za priemerom štátov EÚ v integrácii mladých ľudí na trh práce prostredníctvom stáží. Prieskum Eurobarometer z roku 2023 ukázal, že mladí ľudia zo znevýhodneného socioekonomického prostredia (37 %), ľudia z migračného prostredia (36 %) a mladí ľudia s hendikepom (44 %) vnímajú prekážky a nerovný prístup k dostupným stážam.

❖ Kurikulárna reforma

MŠVVaM SR pokračuje v realizácii komplexnej kurikulárnej reformy, ktorá je zameraná na niekoľko oblastí a cieľov. Reforma kladie dôraz na rozvoj kompetencií potrebných v 21. storočí, ako sú kritické myslenie, riešenie problémov, tímová práca a kreativita. Školy sú vedené k tomu, aby podporovali rozvoj podnikateľského myslenia, samostatnosti, tvorivosti medzi študentmi a rozvoj praktických zručností žiakov. Reforma zahŕňa zvýšenie digitálnej gramotnosti, programovania a IT zručností, ktoré sú kľúčové v digitálnej ére. Cieľom reformy je pripraviť absolventov na lepšie uplatnenie na trhu práce a v podnikaní.

MŠVVaM SR podporuje rozvoj podnikateľských zručností medzi žiakmi a študentmi aj prostredníctvom týchto aktivít a projektov:

- zavádzanie podnikateľských predmetov do učebných osnov na stredných a vysokých školách,
- spolupráca so startupovými centrami a podnikateľskými inkubátormi, ktoré umožňujú študentom rozvíjať svoje podnikateľské nápady,
- realizácia projektov na rozvoj podnikateľských zručností, ako sú súťaže a workshopy pre mladých podnikateľov, kde študenti môžu prezentovať svoje podnikateľské projekty.

Tieto opatrenia sú súčasťou dlhodobej stratégie na podporu podnikavosti medzi mladými ľuďmi.

Rozvoj digitálnych zručností je podporovaný prostredníctvom modernizácie výučby informatiky na základných a stredných školách, so zameraním na programovanie, digitálnu bezpečnosť a využívanie technológií, podpory IT akadémií a špecializovaných škôl, ktoré ponúkajú odborné vzdelávanie zamerané na informačné technológie, investícií do digitálnej infraštruktúry škôl, ktoré zahŕňajú zlepšenie prístupu k počítačom, softvérovým programom a internetu pre všetkých žiakov.

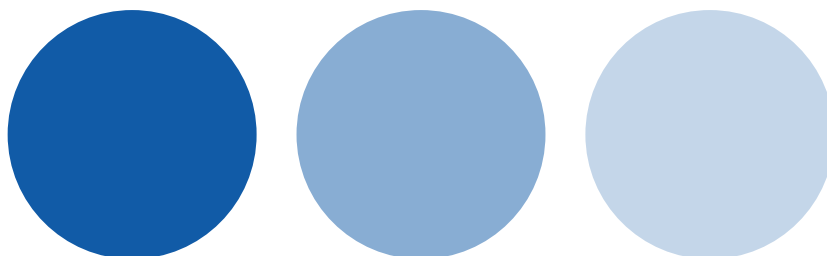
Akreditačná komisia v oblasti práce s mládežou zriadená MŠVVaM SR posudzuje vzdelávacie programy aj v témach zamestnanosti, podnikavosti či rozvoja zručností mládeže. Momentálne sú akreditované nasledujúce programy: Rozvoj líderských zručností, Rozvoj zručností pre trh práce, Show your talent, Show your talent Academy a Inovatívne prvky v poradenstve a príprave mládeže z marginalizovaných rómskych komún pre vstup a uplatnenie sa na trhu práce.

❖ **Celoživotné vzdelávanie a rekvalifikácia mladých**

MŠVVaM SR naďalej podporuje rekvalifikáciu a celoživotné vzdelávanie mladých ľudí, aby mohli flexibilne reagovať na meniace sa požiadavky trhu práce. Tieto programy zahŕňajú rôzne kurzy a e-learningové platformy, ktoré umožňujú mladým ľuďom získať nové zručnosti a kvalifikácie.

❖ **Zmeny v kariérovom poradenstve v systéme regionálneho školstva**

S účinnosťou od 1. septembra 2019 sa posilnila oblasť kariérového poradenstva, aby lepšie zodpovedala potrebám trhu práce a individuálnym predpokladom žiakov (MŠVVaM SR, 2019). Kariérové poradenstvo v školách je navrhnuté tak, aby pomáhalo zosúladiť kariérový vývoj žiakov s ich schopnosťami a záujmami, pričom reflektuje aktuálne požiadavky trhu práce. Kariérového poradenstvo zahŕňa diagnostiku, poradenstvo, informovanie a koordináciu medzi školami a zamestnávateľmi. Centrá poradenstva a prevencie metodicky usmerňujú kariérové poradenstvo v školách a sú zodpovedné za výmenu informácií so zamestnávateľmi. (Nivam 2024)

3. Akčný plán Žilinského samosprávneho kraja

3.1. Opis tvorby Akčného plánu

Tento Akčný plán je výsledkom intenzívnej spolupráce členov regionálneho partnerstva, ktorí v rámci pracovných skupín identifikovali hlavné výzvy a spoločne navrhli riešenia na podporu mladých ľudí v situácii NEET.

Do regionálneho partnerstva sa zapojili kľúčoví aktéri z celého Žilinského samosprávneho kraja, identifikovaní v Analýze mladých ľudí v situácii NEET a mladých ľudí ohrozených situáciou NEET v Žilinskom kraji, vypracovanej Pedagogickou fakultou Katolíckej univerzity v rámci projektu Analýza potenciálov mladých ľudí (NEETs) v Žilinskom samosprávnom kraji. Okrem pochopenia potrieb mladých ľudí v situácii NEET bolo nevyhnutné zmapovať aj štruktúru organizácií a inštitúcií, ktoré v kraji pôsobia. Analýza poskytla pevný základ pre vznik regionálneho partnerstva na úrovni Žilinského samosprávneho kraja.

V auguste 2024 Katolícka univerzita v Ružomberku poskytla projektovému tímu zoznam organizácií a inštitúcií pôsobiacich vo všetkých piatich regiónoch v Žilinskom kraji, ktoré sa primárne venujú práci s mládežou. Zoznam obsahoval viac než 200 subjektov zastúpených v každom okrese.

V priebehu augusta a septembra 2024 projektový tím oslovil všetkých relevantných aktérov a postupne sa vytvorili pracovné skupiny, ktoré združovali zástupcov z rôznych oblastí:

- verejnej správy na regionálnej a okresnej úrovni,
- miestnych samospráv,
- vzdelávacieho sektora,
- sektora sociálnych služieb,
- mládežníckych a občianskych organizácií,
- zamestnávateľského sektora.

Od októbra 2024 do apríla 2025 prebiehali pravidelné online stretnutia pracovných skupín. Na prvom stretnutí účastníci analyzovali subjektívne a objektívne rizikové faktory, ktoré vedú k situácii NEET u mladých ľudí. (viď prílohu č. 1)

V nasledujúcich stretnutiach sa formovalo päť kľúčových oblastí, na ktoré sa Akčný plán zameria:

1. Podpora uplatniteľnosti a zamestnanosti znevýhodnených (zdravotne a sociálne) NEETs
2. Zručnosti pre život: riešenie a prevencia NEET situácie cez prepájanie vzdelávania a trhu práce
3. Podpora a poradenstvo pri riešení životných zmien a výziev
4. Rozvíjanie osobnosti mladého človeka
5. Návrh umiestnenia Jednotných kontaktných miest (JKM)

V rámci týchto oblastí pracovné skupiny navrhli sériu opatrení na zlepšenie situácie mladých ľudí v situácii NEET. Všetky opatrenia boli nadimenzované tak, aby ich bolo možné realizovať a prefinancovať cez nadväzujúcu výzvu "Rozvoj jednotných kontaktných miest (JKM) Záruky pre mladých v regiónoch Slovenska"

³ Horné Považie, Kysuce, Liptov, Orava a Turiec

Finálna verzia Akčného plánu bola úspešne dokončená a schválená v rámci stretnutí Regionálnej rady partnerstva Záruky pre mladých ŽSK (RRP), ktorá zohráva kľúčovú úlohu pri jeho príprave, schvaľovaní a implementácii. Zároveň sa bude v budúcnosti aktívne podieľať na monitorovaní a hodnotení plnenia cieľov, ako aj na navrhovaní a schvaľovaní potrebných úprav v súlade s výsledkami hodnotenia. Zloženie pracovných skupín a samotnej Regionálnej rady je v prílohe č.2.

3.2. Princípy Akčného Plánu

Predkladaný Akčný plán si kladie za cieľ identifikovať konkrétne kroky na podporu tejto skupiny mladých ľudí a poskytnúť im efektívne nástroje na zlepšenie ich postavenia v spoločnosti. Plán sa snaží o holistický prístup k riešeniu regionálnej nezamestnanosti mladých ľudí a rozvoja ich zručností a kladie si za cieľ vytvoriť integrovaný a udržateľný systém podpory, ktorý zohľadňuje rozmanité potreby a potenciál tejto cieľovej skupiny.

Priority a merateľné ciele reflektujú zistenia regionálnej analýzy a sú zamerané na obdobie maximálne dvoch rokov. Ide o 5 oblastí s opatreniami, ktoré sú zamerané na najzásadnejšie aspekty a na ktorých existuje všeobecná zhoda naprieč celým spektrom partnerov. Kľúčovou oblasťou je vytvorenie Jednotných kontaktných miest, ktoré budú slúžiť ako integrované informačné a poradenské centrá dostupné pre mladých ľudí.

Opatrenia v jednotlivých oblastiach Akčného plánu sú vytvorené aj s ohľadom na zásady uplatňované pri tvorbe a pri napínaní Koncepcie rozvoja práce s mládežou v Žilinskom samosprávnom kraji, ktoré sú nasledovné:

1. **Rovnosť príležitostí** – poskytovať rovnocenné príležitosti pre všetkých mladých ľudí v Žilinskom samosprávnom kraji
2. **Prístupnosť** – programy, aktivity a činnosti realizované v kraji majú byť dostupné pre všetkých, majú byť otvorené, prístupné a adresné na základe definovaných potrieb mladých ľudí.
3. **Participácia** – aktívne zapojenie mladých ľudí pri rozhodovaní a hľadaní riešenia v otázkach a problémoch, ktoré sa ich týkajú.
4. **Aktivizácia** – motivácia k aktivizácii je základným bodom práce s mladými ľuďmi
5. **Inklúzia** – mladí ľudia nie sú homogénnou skupinou, a preto majú rôzne potreby, pôvod, životné situácie a záujmy- práca s mládežou v situácii NEET alebo mladých ľudí, ohrozených touto situáciou musí byť zacielená na všetkých mladých ľudí, najmä tých, ktorí majú menej príležitostí.
6. **Kvalita** – pri práci s mládežou ide predovšetkým o to, aby mladým ľuďom boli poskytované kvalitné, adresné služby a aktivity, ktoré pomôžu k ich zdravému rozvoju. Kvalitná práca s mládežou je súhrnom kvalitných a profesionálnych pracovníkov s mládežou. Dôležitou súčasťou poskytovania kvalitných služieb a vzdelávania je bezpečné prostredie, dostupné aktivity či spolupráca s rodičmi a samosprávou.
7. **Spolupráca** – rozvoj práce s mládežou na území celého kraja nie je len vecou samotného samosprávneho kraja, ale predovšetkým ďalších aktérov v kraji: obce, mestá, neziskové organizácie, školy, atď. Akčný plán bol vytvorený participatívnym spôsobom, zapojením relevantných aktérov zo vzdelávacieho sektoru, sektoru sociálnych služieb, mládežníckych a občianskych organizácií, úradov na regionálnej a okresnej úrovni a miestnych samospráv. (Žilinský samosprávny kraj 2022)

3.3. Jednotlivé časti Akčného plánu

Akčný plán obsahuje štyri kľúčové oblasti, ktoré zahŕňajú podporu uplatniteľnosti a zamestnanosti znevýhodnených (zdravotne a sociálne) NEETs, prepojenie vzdelávania s potrebami trhu práce, podporu a poradenstvo pri riešení životných zmien a výziev a rozvíjanie osobnosti mladého človeka. Poslednú, piatu oblasť tohto plánu tvorí návrh na umiestnenie a Jednotných kontaktných miest/centier (JKM) spolu s opatreniami, ktoré budú realizované naprieč všetkými JKM v kraji a budú koordinované regionálnym manažérskym vedením.

1. Podpora uplatniteľnosti a zamestnanosti znevýhodnených (zdravotne a sociálne) NEETs

Oblasť podpory zamestnatel'nosti a integrácie mladých ľudí so zdravotným a sociálnym znevýhodnením sa bude zameriavať na vytváranie podmienok, ktoré pomôžu tejto skupine ľudí získať potrebné zručnosti a skúsenosti na trhu práce a zároveň zabezpečiť ich inklúziu do spoločnosti. Venovať špeciálnu pozornosť mladým ľuďom, ktorí sú znevýhodnení zdravotne alebo sociálne, je v súlade s odporúčaniami pre prax, ktoré identifikovala Analýza mladých ľudí v situácii NEET a mladých ľudí ohrozených situáciou NEET v Žilinskom kraji, konkrétne s potrebou zamerať sa na mladých ľudí z ohrozených a znevýhodnených skupín (napr. z marginalizovaných komunit, rodín s nízkym príjmom, mladých s nízkym vzdelaním), ktorí sú najviac ohrození vstupom do situácie NEET. Tieto skupiny by mali mať prístup k špeciálne navrhnutým programom sociálnej podpory, vrátane individuálneho koučingu a psychologickéj pomoci. Podpora by mala byť realizovaná prostredníctvom jednotných kontaktných miest a centier poradenstva a prevencie.

Cieľom tejto oblasti bude odstránenie bariér, ktoré bránia mladým ľuďom so zdravotným znevýhodnením v plnohodnotnom zapojení sa do vzdelávacieho a pracovného procesu. Opatrenia sa budú zameriavať na identifikáciu ich schopností a zručností, podporu pri získaní kvalifikácie cez mikro-certifikácie a vytváranie špecifických vzdelávacích programov, ktoré sú prispôsobené ich potrebám. Kľúčovým aspektom bude aj vytvorenie databázy pracovných ponúk a vzdelávacích príležitostí, ktoré uľahčujú prístup k príležitostiam relevantným pre túto cieľovú skupinu.

Podpora neformálneho vzdelávania a dobrovoľníctva umožní mladým ľuďom so zdravotným znevýhodnením rozvíjať nielen praktické zručnosti, ale aj sociálne kompetencie, čo im zvýši šance na zamestnanie.

Okrem toho sa bude klásť dôraz na kariérne poradenstvo v spolupráci s Úradmi práce, so špecifickým dôrazom na mladých ľudí v ŠVZ, CDR a v DnPC. Dôležitým opatrením bude podpora a motivácia zamestnávateľov pri vytváraní pracovných miest pre znevýhodnených, vrátane osvety o zamestnávaní stabilizovaných psychiatrických pacientov.

Celkovým cieľom tejto oblasti bude mladým ľuďom so znevýhodnením uľahčiť prístup k rôznym príležitostiam na rozvoj profesijných a sociálnych kompetencií, čím sa zvýši ich šanca na získanie zamestnania.

⁴ mapovanie potrieb partnerských organizácií a inštitúcií pracujúcich s mladými ľuďmi v situácii NEET a ohrozených situáciou NEET a potrieb mladých ľudí v situácii NEET a ohrozených situáciou NEET, vytváranie funkčných partnerstiev zapojených aktérov

⁵ špeciálne výchovné zariadenia, centrá pre deti a rodinu, domovy na polceste

1. Podpora uplatniteľnosti a zamestnanosti znevýhodnených (zdravotne a sociálne) NEETs

	Aktivity	Merateľný ukazovateľ/Indikátor na 2 roky (okrem počtu obslužených klientov)	Partnerský subjekt
1.1. Zisťovanie schopností a zručností mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením a ich formálne uznanie prostredníctvom mikro certifikácií	Vytvorenie testovacieho modelu	1	
	Testovanie zručností mladých mladých znevýhodnených a ich certifikácia	minimálne 20 klientov	
1.2. Vytvorenie databázy ponúk vhodných pre mladých so zdravotným znevýhodnením	Vytvorenie databázy/zoznamu pracovných ponúk vhodných pre znevýhodnených.	1	
1.3. Posilniť zapájanie znevýhodnených mladých ľudí s nedostatkom príležitostí do neformálneho vzdelávania a dobrovoľníctva	Vytvorenie ponuky neformálneho vzdelávania a dobrovoľníctva pre znevýhodnených v spolupráci s inými relevantnými subjektmi	minimálne 5 aktivít	MNO
	Zvyšovanie informovanosti mladých ľudí so znevýhodnením o možnostiach neformálneho vzdelávania a dobrovoľníctva na Slovensku a aj v rámci programu Erasmus (napr. Európsky zbor solidarity-dobrovoľnícke projekty) alebo iných cezhraničných programov v spolupráci s inými relevantnými subjektmi	raz za 3 mesiace newsletter/webinár/prezentačné stretnutie	

	Aktivity	Merateľný ukazovateľ/Indikátor na 2 roky (okrem počtu obslužených klientov)	Partnerský subjekt
	Vytvorenie ponuky neformálneho vzdelávania a dobrovoľníctva pre mladé ženy a dievčatá z MRK v spolupráci s inými relevantnými subjektmi špeciálne na mladé ženy a dievčatá	minimálne 5 aktivít	MNO
14. Posilnenie druhošancového vzdelávania a krátkodobých kurzov so zabezpečením špecifického prístupu pre mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením]	Informovanie o ponuke rekvalifikačných a iných kurzov a o možnostiach druhošancového vzdelávania a pomoc pri administrácii	raz za 3 mesiace newsletter/webinár/prezentačné stretnutie	ÚP
	Rozvoj vzdelávacích kurzov v spolupráci so zamestnávateľmi	minimálne 3 kurzy	zamestnávateľský sektor
1.5. Poskytovanie kariérneho poradenstva a individuálnych plánov rozvoja zamestnania	Sprostredkovanie asistenčnej služby pri hľadaní si zamestnania pre špecifickú skupinu znevýhodnených mladých NEET	minimálne 24 klientov	ÚP
	Poradenstvo pre mladých ľudí v špeciálnych výchovných zariadeniach, CDR, DnPC prostredníctvom terénnych pracovníkov	minimálne 12 aktivít/návštev	CDR,ŠVZ, DnPC

	Aktivity	Merateľný ukazovateľ/Indikátor na 2 roky (okrem počtu obslužených klientov)	Partnerský subjekt
1.6. Podpora a motivácia zamestnávateľov vytvárať pracovné miesta pre znevýhodnených a pre stabilizovaných psychiatrických pacientov	Informovanie zamestnávateľov o projektoch, ktoré umožňujú vytvárať tréningové miesta pre znevýhodnených a o prefinancovaní pracovných asistentov na konkrétne miesto či prefinancovanie flexibilného pracovného miesta špeciálne pre znevýhodnených a osveta o zamestnávaní stabilizovaných psychiatrických pacientov	raz za 3 mesiace newsletter/webinár/ prezentačné stretnutie	
1.7. Podpora agentúr podporovaného zamestnania(APZ), sociálnych podnikov(SP) a chránených dielní(CHD) a Tranzitného programu	Informovanie zamestnávateľov o projektoch, ktoré umožňujú vytvárať tréningové miesta pre znevýhodnených a o možnostiach financovania pracovných asistentov na konkrétne miesto či možnostiach financovania flexibilného pracovného miesta špeciálne pre znevýhodnených a osveta o možnosti zamestnávania stabilizovaných psychiatrických pacientov	raz za 3 mesiace newsletter/webinár/ prezentačné stretnutie	

2. Zručnosti pre život: riešenie a prevencia NEET situácie cez prepájanie vzdelávania a trhu práce

Cieľom druhej oblasti bude pripraviť mladých ľudí na úspešný vstup na trh práce, zabezpečiť ich konkurencieschopnosť, podporiť ich schopnosť prispôbiť sa meniacim sa požiadavkám pracovného trhu a zabezpečiť, aby mali nielen potrebné odborné ale aj sociálne zručnosti, ktoré im umožnia úspešne sa uplatniť na trhu práce.

Táto oblasť sa bude sústreďovať na kariérne poradenstvo, ktoré mladým ľuďom poskytne individuálnu podporu pri orientácii na trhu práce, pomôže im definovať ich profesijné ciele a vytvoriť konkrétne plány na ich dosiahnutie a na zvyšovanie záujmu mladých ľudí o technické a remeselné odvetvia, ktoré patria medzi najviac dopytované na trhu práce, avšak dlhodobo zápasia s nedostatkom kvalifikovaných pracovníkov.

V tejto oblasti sa bude klásť dôraz aj na neformálne vzdelávanie a rozvoj sociálnych zručností, ktoré sú čoraz dôležitejšie v pracovnom prostredí. Rozvoj schopnosti komunikovať, pracovať v tíme, riešiť konflikty a efektívne sa orientovať v sociálnych interakciách sa stáva neoddeliteľnou súčasťou úspešného profesionálneho života.

Oblasť sa tiež zameriava na zvyšovanie informovanosti o možnostiach druhošancového vzdelávania a krátkodobých vzdelávacích kurzov, ktoré poskytujú flexibilné vzdelávacie príležitosti pre tých, ktorí potrebujú získať nové zručnosti alebo sa preorientovať na iný profesijný smer. Opatrenia sú v súlade s odporúčaniami identifikovanými v Analýze mladých ľudí v situácii NEET a mladých ľudí ohrozených situáciou NEET v Žilinskom kraji, konkrétne s oblasťami Prepojenie vzdelávania s potrebami trhu práce a Rozvoj programov pre celoživotné vzdelávanie a rekvalifikáciu.

2. Zručnosti pre život: riešenie a prevencia NEET situácie cez prepájanie vzdelávania a trhu práce

	Aktivity	Merateľný ukazovateľ/Indikátor na 2 roky (okrem počtu obslužených klientov)	Partnerský subjekt
2.1. Poskytovanie kariérneho poradenstva a individuálnych plánov rozvoja zamestnania	Poskytovanie poradenstva pre žiakov posledných ročníkov základných škôl	záleží ako bude nastavené TC	Talent centrum
	Poskytovanie poradenstva pre študentov stredných škôl	minimálne 12 aktivít/návštev	školy
2.2. Zvyšovanie záujmu u žiakov o technické smery a remeslá	Realizácia workshopov/ prezentácii povolani/ ukážky remesiel	raz za 3 mesiace prezentačné stretnutie/ workshop	MNO, zamestnávateľský sektor
2.3. Rozvíjanie sociálnych zručností v spolupráci so školami a inými organizáciami, prostredníctvom neformálneho vzdelávania	Vytvorenie ponuky neformálneho vzdelávania pre školy	minimálne 5 aktivít	školy, MNO
2.4. Posilnenie druhošancového vzdelávania a rozvoj vzdelávacích kurzov	Informovanie o ponuke rekvalifikačných a iných kurzov a o možnostiach druhošancového vzdelávania a pomoc pri administrácii	raz za 3 mesiace newsletter/webinár/ prezentačné stretnutie	ÚP
	Rozvoj vzdelávacích kurzov v spolupráci so zamestnávateľmi	minimálne 3 kurzy	zamestnávateľský sektor

3. Podpora a poradenstvo pri riešení životných zmien a výziev

Táto oblasť sa bude zameriavať na zlepšenie duševného zdravia a osobnostného rozvoja mladých ľudí prostredníctvom rôznych podporných opatrení a programov.

Cieľom je vytvoriť komplexný a bezpečný podporný systém pre mladých ľudí v situácii NEET, ktorý im umožní zvládať náročné životné situácie, rozvíjať ich potenciál a aktívne sa zapájať do spoločenského života.

Prioritou bude zabezpečiť dostupné poradenstvo prostredníctvom JKM a partnerských organizácií, podporiť mentoring a koučing, ako aj Buddy a peer-to-peer programy, ktoré posilňujú vzájomnú podporu medzi mladými ľuďmi.

Dôležitou súčasťou bude aj realizácia preventívnych programov a workshopov na školách a v JKM, so zameraním na duševné zdravie.

Opatrenie bude zároveň podporovať vytváranie atraktívnych voľnočasových aktivít a neformálneho vzdelávania, ako aj poskytovanie bezpečného priestoru v rámci JKM pre rozvoj vlastných iniciatív mladých ľudí.

Táto komplexná podpora bude pomáhať mladým orientovať sa v náročných životných obdobiach a aktívne sa podieľať na riešení, ktoré im dávajú zmysel, pričom dôraz sa bude klásť na individuálny prístup, bezpečné prostredie a posilňovanie psychickej odolnosti mladých ľudí.

3. Podpora a poradenstvo pri riešení životných zmien a výziev

	Aktivity	Merateľný ukazovateľ/Indikátor na 2 roky (okrem počtu obslužených klientov)	Partnerský subjekt
3.1. Poskytovanie a sprostredkovanie poradenstva	Poskytovanie a sprostredkovanie poradenstva pri riešení životných zmien a výziev cez JKM a iné partnerské orgány	240 hodín	
3.2. Vytvorenie bezpečného priestoru po vyučovaní na trávenie voľného času	Vytvorenie atraktívnej ponuky voľnočasových aktivít a neformálneho vzdelávania	minimálne 5 aktivít	MNO
	Poskytnutie bezpečného priestoru pre mladých ľudí rozvíjať ich vlastné nápady a iniciatívy	minimálne 960 hodín	
3.3. Rozvoj mentorin-gových a koučingových programov	Realizácia koučingových workshopov	minimálne 5 aktivít	
	Vytvorenie Buddy a Peer to peer programov, mentoringových služieb a služieb supervízie (individuálnej aj skupinovej)	minimálne 1 program	
3.4. Rozvoj programov zameraných na podporu duševného zdravia	Realizácia prevenčných programov a workshopov na školách zameraných na duševné zdravie prostredníctvom terénnych pracovníkov	minimálne 12 aktivít/návštev	školy
	Realizácia prevenčných programov a workshopov v JKM zameraných na duševné zdravie	minimálne 12 aktivít	

4. Rozvíjanie osobnosti mladého človeka

Cieľom tohto opatrenia bude podporiť všestranný rozvoj mladých ľudí v situácii NEET prostredníctvom aktivít, ktoré ich motivujú k aktívnemu prístupu k životu, zvýšia ich kompetencie a posilnia ich postavenie v spoločnosti.

Opatrenie sa zameriava na organizovanie podujatí, ktoré mladým ľuďom umožnia zapojiť sa do riešenia reálnych problémov a zároveň ich podnietia k formulovaniu a prezentácii vlastných návrhov a riešení. Tieto aktivity budú rozvíjať ich kreativitu, samostatnosť a schopnosť pracovať v tíme.

Dôležitou súčasťou opatrenia je aj zvyšovanie povedomia o existujúcich príležitostiach a iniciatívach v regióne, do ktorých sa môžu mladí ľudia aktívne zapojiť a to prostredníctvom pravidelných newsletterov či webinárov.

Na podporu podnikateľského potenciálu mladých sa budú realizovať workshopy zamerané na rozvoj podnikateľského myslenia a praktických zručností – vrátane základov podnikateľského plánovania, marketingu, finančnej gramotnosti a právnych aspektov podnikania.

V rámci mentoringových programov budú mladí ľudia prostredníctvom JKM prepájaní s úspešnými podnikateľmi a odborníkmi, ktorí im poskytnú spätnú väzbu, zazdieľajú svoje skúsenosti a pomôžu pri rozvoji podnikateľských iniciatív. Súčasťou podpory je aj odborné poradenstvo pri realizácii prvých podnikateľských projektov.

Osobnostný rozvoj mladých ľudí bude ďalej podporovaný aktivitami zameranými na rozvoj kritického myslenia, komunikačných a sociálnych zručností, ktoré sú nevyhnutné pre aktívne fungovanie v spoločnosti. V nadväznosti na súčasné technologické trendy sa budú realizovať aj vzdelávacie workshopy zamerané na prácu s umelou inteligenciou a digitálne nástroje, čím sa posilní ich pripravenosť na výzvy budúcnosti.

Opatrenie zároveň kladie dôraz na podporu neformálneho vzdelávania a dobrovoľníckych aktivít ako spôsobu rozvoja občianskej zodpovednosti, tímovej spolupráce a hodnotového systému mladých ľudí.

4. Rozvíjanie osobnosti mladého človeka

	Aktivity	Merateľný ukazovateľ/Indikátor na 2 roky (okrem počtu obslužených klientov)	Partnerský subjekt
4.1. Podpora kreativity a inovácie	Organizovanie podujatí, ktoré povzbudzujú mladých ľudí k tomu, aby sa aktívne zapájali do riešenia reálnych problémov a predstavili svoje vlastné riešenia.	minimálne 5 aktivít	MNO, školy
	Zvyšovanie povedomia o už prebiehajúcich relevantných aktivitách a podujatiach v kraji	raz za 3 mesiace newsletter/webinár/prezentačné stretnutie	

	Aktivity	Merateľný ukazovateľ/Indikátor na 2 roky (okrem počtu obslužených klientov)	Partnerský subjekt
4.2. Rozvoj finančnej gramotnosti a podnikateľských kompetencií	Realizácia workshopov zameraných na rozvoj podnikateľského myslenia, základy podnikateľského plánovania, marketingu, finančnej gramotnosti a právnych otázok.	minimálne 5 aktivít	partnerské organizácie z oblasti podnikania
	Realizácia mentoringových programov zameraných na rozvoj podnikania prepájaním s úspešnými podnikateľmi, ktorí môžu zdieľať svoje skúsenosti a usmerniť mladých ľudí.	minimálne 5 aktivít	partnerské organizácie z oblasti podnikania
	Poskytovanie odborného poradenstva a podpory pri zakladaní prvých podnikateľských projektov	24 hodín	partnerské organizácie z oblasti podnikania
4.3. Podpora kritického myslenia a rozvoj komunikačných a sociálnych zručností	Realizácia workshopov na rozvoj kritického myslenia	minimálne 5 aktivít	MNO
	Realizácia workshopov na podporu sociálnych zručností	minimálne 5 aktivít	MNO
4.4. Rozvoj digitálnych zručností potrebných pre uplatnenie sa na súčasnom trhu práce	Realizácia workshopov zameraných na tréning práce s AI	minimálne 5 aktivít	partnerské organizácie pôsobiace v oblasti digitálnych zručností

	Aktivity	Merateľný ukazovateľ/Indikátor na 2 roky (okrem počtu obslužených klientov)	Partnerský subjekt
	Realizácia workshopov zameraných na rozvoj digitálnych zručností	minimálne 5 aktivít	partnerské organizácie pôsobiace v oblasti digitálnych zručností
4.5. Zapojenie mladých ľudí do neformálneho vzdelávania a dobrovoľníctva	Zvyšovanie informovanosti mladých ľudí o možnostiach neformálneho vzdelávania a dobrovoľníctva na Slovensku a aj v rámci programu Erasmus (napr. Európsky zbor solidarity-dobrovoľnícke projekty) alebo iných cezhraničných programov v spolupráci s inými relevantnými subjektmi	raz za 3 mesiace newsletter/webinár/prezentačné stretnutie	MNO, Národné agentúry Erasmus+

5. Návrh a umiestnenie Jednotných kontaktných miest/centier (JKM)

V tejto oblasti sa navrhuje konkrétne umiestnenie Jednotných kontaktných miest/centier (JKM), ktoré budú slúžiť ako miesto pre poskytovanie integrovaných informačných a poradenských služieb pre mladých ľudí hlavne v situácii NEET a prostredníctvom ktorých sa budú realizovať všetky opatrenia tohto Akčného plánu.

V nadväznosti na identifikáciu tzv. bielych miest v zmysle regionálnej distribúcie existujúcich aktérov NEET boli v rámci regionálnej analýzy predložené návrhy na zriadenie JKM v lokalitách mesto Ružomberok, mesto Tvrdošín a mesto Turzovka.

Určenie umiestnenia jednotlivých JKM v Žilinskom kraji bude zohľadňovať najmä výstupy a návrhy vyplývajúce z analýzy, pričom bude taktiež reflektovať miesta s najvyšším výskytom mladých ľudí v situácii NEET, najmä neaktívnych, a tiež skupiny mladých ľudí ohrozených situáciou NEET, pri súčasnom zohľadnení podmienok vyplývajúcich z aktualizovanej verzie výzvy Rozvoj jednotných kontaktných miest (JKM) Záruky pre mladých v regiónoch Slovenska. Uvedené kritériá budú zohľadňované taktiež pri určení počtu JKM, pričom aktuálne sa jedná o maximálne 6 JKM.

Toto opatrenie zároveň obsahuje povinnosti, ktoré budú jednotlivé JKM počas svojej existencie naplňovať, a to hlavne mapovanie potrieb partnerských organizácií a inštitúcií pracujúcich s mladými ľuďmi v situácii NEET a ohrozených situáciou NEET a potrieb mladých ľudí v situácii NEET a ohrozených situáciou NEET.

Zároveň sa počíta s vytváraním funkčných partnerstiev so zapojenými inštitúciami (CPP/ŠCPP, ŠVZ, CDR, DnPC, školy, neziskové organizácie) a zamestnávateľmi za účelom premostenia existujúcich služieb a spojenie/prepájanie služieb na jednom mieste.

Neoddeliteľnou súčasťou budúcich JKM by mala byť aj spoločná, jednotná online platforma.

Na plnenie všetkých vyššie uvedených opatrení bude dohliadať okrem regionálneho manažérskeho

5. Návrh a umiestnenie Jednotných kontaktných miest/centier (JKM)

	Aktivity	Merateľný ukazovateľ/Indikátor na 2 roky (okrem počtu obslužených klientov)	Koordinácia regionálnym manažérskym vedením JKM
6 miest pre vytvorenie JKM	otvorenie max. 6 centier v ŽSK	max. 6	
Webová platforma pre všetky JKM			

	Aktivity	Merateľný ukazovateľ/Indikátor na 2 roky (okrem počtu obslužených klientov)	Koordinácia regionálnym manažérskym vedením JKM
Mapovanie potrieb partnerských organizácií a inštitúcií pracujúcich s mladými ľuďmi v situácii NEET a ohrozených situáciou NEET a potrieb mladých ľudí v situácii NEET a ohrozených situáciou NEET	Mapovanie potrieb partnerských organizácií a inštitúcií pracujúcich s mladými ľuďmi v situácii NEET a ohrozených situáciou NEET	priebežne	
	Mapovanie potrieb mladých ľudí v situácii NEET a ohrozených situáciou NEET	priebežne	
Vytváranie funkčných partnerstiev so zapojenými inštitúciami (CPPP/ŠCPP, ŠVZ, CDR, DnPC, školy, neziskové organizácie) a zamestnávateľmi za účelom premostenia existujúcich služieb a spojenie/prepájanie služieb na jednom mieste	Pravidelná výmena newsletterov, webináre/online stretnutia, prezenčné stretnutie	raz za 3 mesiace newsletter/webinár/prezentačné stretnutie, 1 krát ročne spoločné stretnutie	
Spolupráca s Regionálnou radou partnerstva Záruky pre mladých ŽSK	Pravidelná výmena newsletterov, webináre/online stretnutia, prezenčné stretnutie	raz za 3 mesiace newsletter/webinár/prezentačné stretnutie, 1 krát ročne spoločné stretnutie	Regionálna rada partnerstva Záruky pre mladých ŽSK

3.4. Odporúčania pre budúci rozvoj podpory mladých ľudí v situácii NEET

V rámci prípravy Akčného plánu pre mladých ľudí v situácii NEET v Žilinskom samosprávnom kraji boli identifikované viaceré dôležité opatrenia, ktoré nie je v súčasnosti možné realizovať prostredníctvom budúcich Jednotných kontaktných miest alebo z úrovne vyššieho územného celku. Napriek tomu ich považujú aktéri zapojení do tvorby Akčného plánu za kľúčové z pohľadu systémového a dlhodobého riešenia problematiky NEET a preto ich zahrnujeme do tohto dokumentu ako odporúčania pre budúce strategické smerovanie a legislatívno-politickú diskusiu:

- Zamerať sa na špecifické potreby mladých žien a dievčat zo sociálne znevýhodneného prostredia, najmä z marginalizovaných rómskych komunit (MRK), a vytvárať pre ne ciele intervencie, ktoré reagujú na ich špecifickú životnú situáciu a bariéry.
- Rozširovať a budovať kapacity nocľahárni, núdzového bývania a domovov na polceste s dôrazom na bezpečné a dôstojné prostredie pre mladé ženy v krízovej situácii.
- Zabezpečiť bezbariérovosť miest poskytovania vzdelávania a ďalších podporných služieb, aby sa stali prístupnými pre všetkých mladých ľudí bez ohľadu na ich zdravotný stav alebo mobilitu.
- Rozšíriť podporu asistenčných služieb, ktoré sú kľúčové pre integráciu mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením alebo špecifickými potrebami do vzdelávacieho procesu a na trh práce.
- Zvýšiť motiváciu a podporu zamestnávateľov pri vytváraní pracovných miest pre znevýhodnené skupiny mladých, vrátane finančných stimulov, mentoringových programov či poradenstva.
- Systematicky budovať sociálne zručnosti mladých ľudí už počas školského vzdelávania, a to prostredníctvom neformálneho vzdelávania, ktoré rozvíja komunikačné, kooperatívne a adaptačné schopnosti potrebné pre uplatnenie sa v spoločnosti aj na trhu práce.
- Podporovať vznik a činnosť a adekvátne financovanie školských podporných tímov, ktoré zahŕňajú odborníkov (školskí psychológovia, špeciálni pedagógovia, kariérovi/výchovní poradcovia, pedagogickí asistenti, špeciálni, sociálni, liečební pedagógovia, sociálni pracovníci či logopédi)
- Systematicky budovať spoluprácu medzi rodičmi, učiteľmi a mimovládnyimi organizáciami s cieľom posilniť psychosociálnu podporu žiakom a predchádzať predčasnému opúšťaniu vzdelávania.
- Umožniť sociálnym a špeciálnym pedagógom a sociálnym pracovníkom s plne ukončeným psychoterapeutickým výcvikom vykonávať psychoterapeutickú činnosť s cieľom zvýšenia dostupnosti služieb pri riešení životných zmien a výziev mladých ľudí a podpore ich duševného zdravia.
- Zaviesť schémy finančnej podpory pre mladých s podnikateľskými ambíciami, vrátane grantov na rozbeh podnikania a podpory inovatívnych podnikateľských nápadov, najmä v regiónoch s vyššou mierou nezamestnanosti.

Tieto odporúčania predstavujú víziu komplexnejšej, inkluzívnejšej a dlhodobo udržateľnej politiky pre mladých ľudí mimo systému vzdelávania, zamestnania alebo odbornej prípravy a ich realizácia môže prispieť k zníženiu počtu mladých v situácii NEET a k budovaniu rovnejších príležitostí pre všetkých.

3.5. Hodnotenie a monitoring

Účelom monitorovania a hodnotenia Akčného plánu je sledovanie stavu opatrení a pokroku v napĺňaní. S implementáciou opatrení v Akčnom pláne je spojená potreba monitorovania ich realizácie a hodnotenia napĺňania merateľných ukazovateľov ich plnenia. Tento proces predstavuje spoľahlivú spätnú väzbu o tom, ako boli nastavené ciele, jednotlivé opatrenia, ako aj to, aké sú samotné dopady na cieľové skupiny. Za monitorovanie a hodnotenie je zodpovedná Regionálna rada partnerstva Záruky pre mladých ŽSK, tak ako to vyplýva zo Štatútu a rokovacieho poriadku Regionálnej rady partnerstva Záruky pre mladých ŽSK (článok 2) a bude prebiehať v spolupráci s regionálnym manažérskym vedením JKM.

Monitorovanie a hodnotenie bude realizované v súlade s časovým horizontom akčného plánu na minimálne ročnej báze, alebo podľa identifikovanej potreby. Správa o plnení opatrení a úloh vyplývajúcich z Akčného plánu bude predkladaná na zastupiteľstvo ŽSK ako informatívny materiál.

Úlohy a opatrenia, ktoré nebude možné naplniť v Akčnom pláne v rokoch 2025-2026, budú po prehodnotení preklopené do ďalšieho Akčného plánu na roky 2027-2028.

Samotné hodnotenie plnenia opatrení môže prebiehať dvoma spôsobmi podľa rozhodnutia RRP.

1. Pomocou škály 1 - 5, pričom 1 je najviac uspokojivé a 5 najmenej uspokojivé hodnotenie.

- Celkové hodnotenie 1 - Aktivita splnila alebo priebežne realizovala podľa očakávaní a plánu – cieľové hodnoty ukazovateľov sú naplnené.
- Celkové hodnotenie 2 - Aktivita sa splnila alebo priebežne realizovala, ale očakávania a cieľové hodnoty neboli naplnené podľa plánu z objektívnych dôvodov.
- Celkové hodnotenie 3 - Aktivita sa priebežne realizovala, avšak pod rámec očakávaní, resp. došlo k oneskoreniu plnenia (aktivita sa nachádza vo fáze prípravy), cieľové hodnoty neboli naplnené.
- Celkové hodnotenie 4 - Aktivita sa neplní, boli navrhnuté adekvátne nápravné opatrenia.
- Celkové hodnotenie 5 - Aktivita sa neplní, neboli navrhnuté adekvátne nápravné opatrenia.

2. Pomocou kategórií: "splnená", "prebieha realizácia", "prebieha príprava" a "nesplnená".

- Ako "splnená" je aktivita označená v prípade ak došlo k naplneniu merateľných ukazovateľov a jej implementácia v danom roku končí.
- V prípade, že implementácia aktivity presahuje aj do nasledujúceho roku, aktivita je vyhodnotená ako "prebieha realizácia". Cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov predmetných aktivít nemusia byť v danom roku naplnené na 100%, keďže sa predpokladá ich realizácia aj v nasledujúcom roku.
- Aktivity vyhodnotené ako "prebieha príprava", sú aktivity s omeškanou realizáciou, ktoré sa už nachádzajú vo fáze prípravy implementácie, t.j. boli podniknuté kroky potrebné na ich realizáciu, ale samotná realizácia sa ešte nezačala. Z tohto dôvodu dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov sú na nulovej hodnote.
- Pri "nesplnených" aktivitách sú hodnoty merateľných ukazovateľov rovnako nulové. V tomto prípade však neprebehli žiadne prípravné kroky. Aktivita mohla byť presunutá do ďalšieho roku, alebo sa od nej úplne odstúpilo a s jej realizáciou sa ani v ďalšom roku nepočíta.

Záver

Akčný plán Záruky pre mladých na území Žilinského samosprávneho kraja predstavuje konkrétny a realizovateľný nástroj, ktorého cieľom je reagovať na znepokojujúcu situáciu mladých ľudí vo veku 15 – 30 rokov, ktorí nie sú zamestnaní, neštudujú a neabsolvujú odbornú prípravu (NEET). Významnú časť týchto mladých ľudí tvoria neaktívni jednotlivci, ktorí nie sú registrovaní na úradoch práce a často nie sú zapojení do žiadnych intervenčných mechanizmov.

Akčný plán definuje 4 hlavné tematické oblasti a súbor opatrení, ktoré boli stanovené na základe analytických výstupov z projektu Analýza potenciálov mladých ľudí (NEETs) v ŽSK (NFP401404DYP2) a na základe imputov od spolupracujúcich regionálnych partnerov. Piate kľúčové opatrenie plánu je vytvorenie siete Jednotných kontaktných miest/centier (JKM) v rámci kraja.

Tieto JKM budú fungovať ako informačné, motivačné a poradenské centrá dostupné pre mladých ľudí, a to najmä v oblastiach s najvyššou koncentráciou NEET populácie.

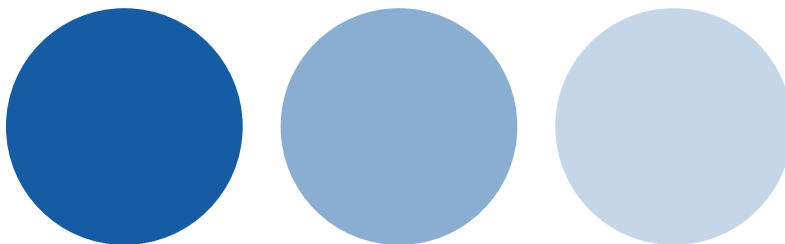
Očakávanými výstupmi po ukončení implementácie oboch projektov (analytického a následnej výzvy na vytvorenie JKM) sú:

- ❖ zníženie miery NEET v regióne ,
- ❖ zvýšenie zamestnateľnosti cieľovej skupiny prostredníctvom poradenských služieb, aktivizačných programov a prepojenia na zamestnávateľov,
- ❖ zlepšenie miery zapojenia do ďalšieho vzdelávania (aj neformálneho) a rekvalifikácií,
- ❖ posilnenie individuálneho sprevádzania mladých cez pracovníkov JKM a mentorov
- ❖ vytváranie funkčných partnerstiev so zapojenými inštitúciami a zamestnávateľmi za účelom premostenia existujúcich služieb a spojenie/prepájanie služieb na jednom mieste

Akčný plán je plne v súlade s Národným plánom posilnenia Záruky pre mladých ľudí v Slovenskej republike s výhľadom do roku 2030, ktorý predstavuje strategický rámec na podporu mladých ľudí do 30 rokov. Na národnej úrovni je koordinovaný Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR v spolupráci s ďalšími relevantnými partnermi vrátane zamestnávateľov, vzdelávacích inštitúcií, mimovládnych organizácií a regionálnych samospráv.

Veríme, že úspešná realizácia Akčného plánu vytvorí pevný základ pre efektívne riešenia a podporu integrácie mladých ľudí v situácii NEET do spoločnosti a prispeje nielen k zlepšeniu života jednotlivcov, ale aj k dlhodobému socio-ekonomickému rozvoju regiónu.

Efektivita implementovaných opatrení bude priebežne monitorovaná prostredníctvom stanovených merateľných ukazovateľov a hodnotená v záverečnej fáze plánovaného obdobia.

Použité zdroje:

Európska komisia. *Európska charta práce s mládežou na lokálnej úrovni (Europe Goes Local).* Európska únia, 2015, https://ec.europa.eu/youth/policy/implementation/local-charter_en.

Európska komisia. *Európska agenda práce s mládežou 2020.* Európska únia, 2020, https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy/european-youth-agenda_en.

Lednárová Dítětová, Lucia, et al. *Zručnosti pre budúcnosť konkurencieschopného trhu práce na Slovensku.* Republiková únia zamestnávateľov, 2021, <https://www.ruzsr.sk/media/e5cec396-eadc-477a-8129-ea8802226211.pdf>.

Markovič, Daniel, et al. *Analýza mladých ľudí v situácii NEET a mladých ľudí ohrozených situáciou NEET v Žilinskom kraji.* Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2024

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. *Akčný plán na ďalšie posilnenie integrácie dlhodobo nezamestnaných na trh práce v Slovenskej republike.* MPSVR SR, 2024, <https://www.mpsvr.sk/sk/praca-zamestnanost/podpora-zamestnanosti/strategicke-dokumenty/>

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. *Národný plán posilnenia Záruky pre mladých ľudí v Slovenskej republike.* MPSVR SR, 2024 <https://www.mpsvr.sk/sk/praca-zamestnanost/podpora-zamestnanosti/strategicke-dokumenty/>

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. *Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021-2028.* Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, 2021, https://www.minedu.sk/data/files/11043_strategia-slovenskej-republiky-pre-mladez-na-roky-2021-2028.pdf

Národný inštitút vzdelávania a mládeže. *Správa o mládeži 2024.* NIVAM, 2024, https://nivam.sk/wp-content/uploads/2024/12/Nivam_SoM_2024_v21_online.pdf.

Rada Európskej únie. *Odporúčanie Rady EÚ z 15. februára 2016 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie.* Úradný vestník Európskej únie, C 189/01, 2016, <https://eur-lex.europa.eu>

Rada Európskej únie. *Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (Text s významom pre EHP).* Úradný vestník Európskej únie, C 189/01, 2018, <https://eur-lex.europa.eu>.

Rada Európskej únie. *Stratégia EÚ pre mládež na roky 2019–2027.* Európska únia, 2018, <https://eur-lex.europa.eu>.

Rada Európskej únie. *Odporúčanie Rady EÚ z 30. októbra 2020 o moste k pracovným miestam – posilnení Záruky pre mladých ľudí, a ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (2020/C 372/01).* Úradný vestník Európskej únie, C 372/01, 2020, <https://eur-lex.europa.eu>

Slovenská republika. *Národná stratégia zamestnanosti SR do roku 2020.* Schválená vládou v decembri 2014, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, 2014,

<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/praca-zamestnanost/podpora-zamestnanosti/narodna-strategia-zamestnanosti-slovenskej-republiky-do-roku-2020.pdf>

Slovenská republika. *Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030.* Schválená vládou v júni 2018, Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, 2018, <https://www.economy.gov.sk/uploads/files/T3H3k8da.pdf?csrt=5275364212936136153>

Slovenská republika. *Akčný plán inteligentného priemyslu.* Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, 2017, <https://www.mhsr.sk/uploads/files/8U6RKSS5.pdf?csrt=8825610438406996645>

Slovenská republika. *Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030.* Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, 2021, https://www.minedu.sk/data/files/11044_strategia-celozivotneho-vzdelavania-a-poradenstva-na-roky-2021-2030.pdf

Slovenská republika. *Akčné plány k stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 na roky 2025 – 2027.* Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, 2024, https://romovia.vlada.gov.sk/site/assets/files/1113/akcne_plany_strategie_2030_na_roky_2025_2027_final.pdf?csrt=2613743204856329490

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. *Národný projekt Zručnosti pre trh práce – rekvalifikácie uchádzačov o zamestnanie.* Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, 2024, https://www.upsvr.gov.sk/buxus/docs/SSZ/OAOTP/ZpTP_UoZ/Oznamenie_o_moznosti_pre_dkladania_ziadosti_o_poskytnutie_prispevku_na_podporu_rekvalifikacie_UoZ_6.pdf

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. *Národný projekt Poradenstvom k zamestnaniu – Individualizované poradenstvo pre mladých uchádzačov o zamestnanie.* Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, 2024, https://www.upsvr.gov.sk/buxus/docs/SSZ/OAOTP/IP_pre_MUoZ/Oznamenie.pdf

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. *Opis NP Finančné stimuly pre zamestnanosť.* Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, máj 2024, https://www.upsvr.gov.sk/buxus/docs/SESF/Opis_NP_Financne_stimuly_pre_zamestnanost.pdf.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. *NP Finančné stimuly - Poskytovanie finančných príspevkov zamestnávateľom (Mentorované zapracovanie).* Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 5. aug. 2024, aktualizované 16. jan. 2025, https://www.upsvr.gov.sk/narodne-projekty-oznamenia-o-moznosti-predkladania-ziadosti-o-poskytnutie-financneho-prispevku/np-financne-stimuly-poskytovanie-financnych-prispevkov-zamestnavatelom-mentorovane-zapracovanie.html?page_id=1373384.

Žilinský samosprávny kraj. *Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Žilinského samosprávneho kraja na roky 2019 – 2023.* Žilinský samosprávny kraj, 2019, https://www.zilinskazupa.sk/files/odbory/soc_veci/2019/dokumenty/23.9/koncepcia-rozvoja-socialnych-sluzieb-zsk-roky-2019_2023.pdf

Žilinský samosprávny kraj. *Koncepcia rozvoja práce s mládežou v Žilinskom samosprávnom kraji do roku 2028 (2030) Na Ivlne.* Žilinský samosprávny kraj, 2022, <https://na1vlne.sk/wp-content/uploads/2023/08/Na1vlne-2022n.pdf>

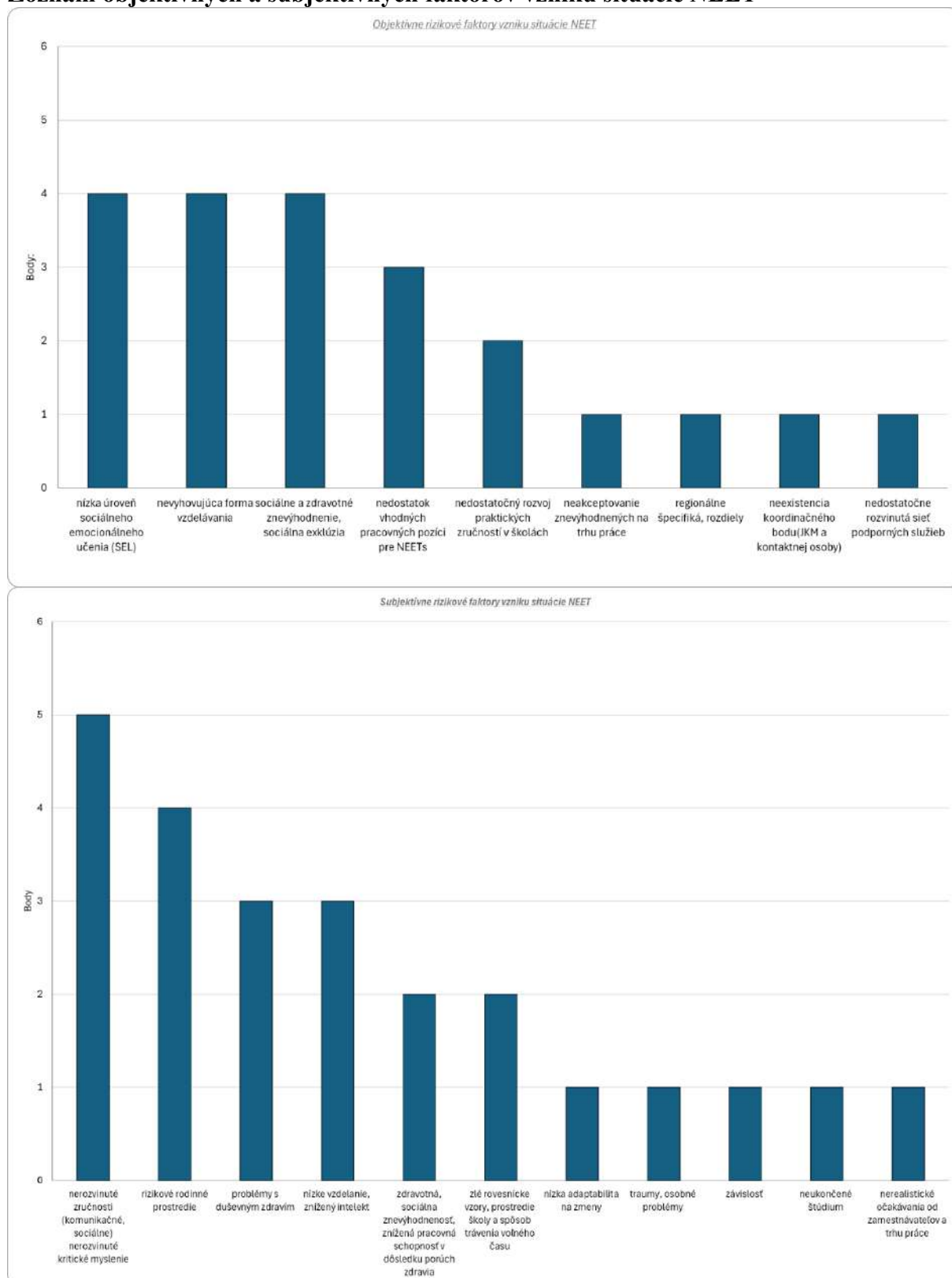
Žilinský samosprávny kraj. *Stratégia 22+ Žilinský kraj.* Žilinský samosprávny kraj, 2022, https://issuu.com/zilinskysamospravnykraj/docs/zsk-strategia-22_online

Žilinský samosprávny kraj. *Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách*
v ŽSK 2023 – 2027. Žilinský samosprávny kraj,
2023, [https://www.zilinskazupa.sk/files/aktualizacia-2-
regionalna_strategia_vychovy_a_vzdelavania_v_strednych_skolach_v_zsk-2023_2027.pdf](https://www.zilinskazupa.sk/files/aktualizacia-2-regionalna_strategia_vychovy_a_vzdelavania_v_strednych_skolach_v_zsk-2023_2027.pdf)

Prílohy

Príloha č.1

Zoznam objektívnych a subjektívnych faktorov vzniku situácie *NEET*

Príloha č. 2

Zoznam členov pracovných skupín

doc.PhDr. Daniela Bachyncová Giertlová, PhD.	Inštitút pre sociálny rozvoj a ďalšie vzdelávanie, Dolný Kubín
Ing. Ondrej Mäsiar, PhD.	Mladinfo, Rada mládeže Dolný Kubín
Mgr. Branislav Kožuch, MBA	OZ VIAC, Trstnená
PhDr. Andrea Šinalová	Koordinátorka sociálnej pomoci /Spišská katolícka charita/.
Mgr. Magdaléna Adamčiaková	Spišská katolícka charita - Liptovský Mikuláš - poradňa sv. Bakhity
Mgr. Katarína Povalová	Špecializované sociálne poradenstvo Dolný Kubín (Spišská katolícka charita)
Mgr. Marta Chabadová	Spišská katolícka charita - Špecializovaný sociálny poradca, garant ŠSP, supervízor
Mgr. Mirka Petříková	Keric, Čadca
PhDr. Oľga Okálová, PhD.	Stredná odborná škola dopravná, Žilina
Ing. Mária Vítová, PhD., MBA	Stredná odborná škola dopravná, Žilina
Mgr. Anna Verešová	Nadácia ŽSK pre podporu rodiny
Ing. Darina Čierniková	RADA MLÁDEŽE ŽILINSKÉHO KRAJA
Mgr. Karin Grobarčíková	RADA MLÁDEŽE ŽILINSKÉHO KRAJA
Mgr. Katarína Praženicová	Mestský úrad v Žiline, Odbor sociálny a bytový
PhDr. Viera Michalková	Centrum poradenstva a prevencie, Martin
PhDr. Michaela Dávidová	Centrum pre deti a rodiny Martin
Mgr. Alena Matejová	Centrum pre deti a rodiny Martin
Mgr. Dušan Schnierer	Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu PREROD, Ružomberok
Mgr.art. Andrea Dobošová	Materské centrum Nevedko, Ružomberok
PaedDr. Veronika Venglořová	Človek v ohrození, n.o.
Mgr. Helena Macušová	Sekcia pre mládež ŽSK
Bc. Alžbeta Kučerová	Sekcia pre mládež ŽSK
Mgr. Juraj Hammer	KIA Slovakia s.r.o
JUDr. Magdaléna Capeková	Mobis Slovakia s.r.o
Ing. Janka Jakubjaková	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo
Ing. Jana Kapala Štefancová	Hydac,s.r.o
Zuzana Vráblová	Tesco Stores SR, a.s.
Ing. Róbert Lukáč	Domov na pol ceste Dorka, Ružomberok
Mgr. Eva Siverová	CSS Straník - Horizont
Mgr. Karolína Majková	NIVAM
Vladimír Adamec	Mestský úrad, Dolný Kubín

Regionálna rada partnerstva Záruky pre mladých ŽSK

1 Komora miestnej samosprávy, akčných skupín a úradov na regionálnej a okresnej úrovni	PhDr. Katarína Trubanová	Mestský úrad, Dolný Kubín
	Mgr. Katarína Praženicová (zástupkyňa komory)	Mestský úrad Žilina, Odbor sociálny a bytový
2 Komora vzdelávacieho sektora	PhDr. Oľga Okálová, PhD. (zástupkyňa komory)	Stredná odborná škola dopravná, Žilina
	Ing. Mária Vítová, PhD., MBA	Stredná odborná škola dopravná, Žilina
	doc.PhDr. Daniela Bachyncová Giertľiová, PhD.	Inštitút pre sociálny rozvoj a ďalšie vzdelávanie, Dolný Kubín
	Mgr. Patrícia Huntošová	Obchodná akadémia Petra Zaťka Liptovský Mikuláš
3 Komora sektora sociálnych služieb	Mgr. Dušan Schnierer (zástupca komory)	Nizkoprahové denné centrum pre deti a rodinu PREROD
	PhDr. et Bc. Michaela Dávidová, PhD., MBA, LL.M.	Centrum pre deti a rodiny Martin
	Ing. Róbert Lukáč	Domov na pol ceste Dorka, Ružomberok
	Mgr. Alena Matejová	Centrum pre deti a rodiny Martin
4 Komora mládežníckeho sektora	Ing. Ondrej Mäsiar, PhD. (zástupca komory)	Mladinfo, Rada mládeže DK
	Mgr. Karolína Majková	NIVAM
	Ing. Darina Čierniková	RADA MLÁDEŽE ŽILINSKÉHO KRAJA
	Dominika Lúčanová	Obchodná akadémia Petra Zaťka Liptovský Mikuláš
5 Komora občianskeho sektora	Mgr. Branislav Kožuch, MBA (zástupca komory)	OZ VIAC
	PaedDr. Veronika Venglořová	Človek v ohrození, n.o.
	PhDr. Andrea Šinalová	Koordinátorka sociálnej pomoci /Spišská katolícka charita/.

	Mgr. Anna Verešová	Nadácia ŽSK pre podporu rodiny
6 Komora zamestnávateľského sektora	Mgr. Juraj Hammer (zástupca komory)	KIA Slovakia s.r.o
	JUDr. Magdaléna Capeková	Mobis Slovakia s.r.o
	Zuzana Vráblová	Tesco Stores SR, a.s.
7 Komora Úradu ŽSK	Martina Remencová (zástupkyňa komory)	oddelenie kvality a participatívnej politiky, koordinátorka participácie
	Ing. Martina Gajdárová	vedúca oddelenia rozvoja, mládeže a športu
	Ing. Adriána Grigová	odbor sociálnych vecí, pracovisko analýz
	Mgr. Jana Špiláková	oddelenie stratégie regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia
Predseda	Mgr. Ing. Ondrej Buzala, Mha, Mba	Riaditeľ Úradu Žilinského samosprávneho kraja
Koordinátor	Rozvojová agentúra ŽSK	

Vypracovali: Katarína Özger
Zuzana Vavrová

Máj 2025

